

## İRAN-ABD SAVAŞI'NIN AZERBAYCAN MEDYASINDAKİ TEZAHÜRÜ: TARİHSEL ARKA PLAN, BÖLGEDEKİ GÜÇ GERİLİMİ VE MEDYA SÖYLEMLERİ

Aygün ZAYIDOVA<sup>1</sup>

**Öz:** Bu çalışma, 2026 yılında Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile İran arasında yaşanan savaşın Azerbaycan mediasındaki yansımalarını incelemektedir. Araştırmada, savaşın başlangıcından ateşkes anlaşmasının imzalanmasına kadar geçen süreçte zaman zaman iki ülke arasında yaşanan askeri, siyasi, diplomatik durumlar, savaşın dünya ve bölge ekonomisinde yarattığı sorunlar ve etkilerin Azerbaycan mediasında nasıl temsil edildiği analiz edilmiştir. Bu kapsamda, Azerbaycan'ın önde gelen haber portallarından *Yeniavaz.com* ve *Report.az*'ın haber içerikleri, yayın politikaları ve söylem farklılıkları nitel araştırma yöntemiyle karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada, ayrıca, tarihsel arka plan çerçevesinde İran'ın Azerbaycan'a yönelik örtülü ve çelişkili politikası, 1813 Gülistan ve 1828 Türkmençay antlaşmalarının Azerbaycan'ın bölünmesine etkisi, Karabağ savaşları sürecindeki tutumu, 2026 ABD-İran Savaşı sırasında Azerbaycan'a yönelik gerçekleştirdiği İHA saldırısı ve 1979 İran İslam Devrimi sonrasında ABD-İran ilişkilerinin çatışma ekseninde gelişimi özetlenmiştir. Bulgular, Azerbaycan mediasının savaşı ulusal güvenlik, bölgesel istikrar, ekonomik etkiler ve tarihsel hafıza bağlamında farklı söylem çerçeveleriyle ele aldığını göstermektedir.

**Anahtar Kelimeler:** *Gülistan ve Türkmençay Anlaşması, ABD, İran, Azerbaycan medyası, Medya söylemi.*

**Article Category:** Political Science/Political Communication

**Date of Submission:** 21.05.2026

**Date of Acceptance:** 18.07.2026

**DOI:** [10.5281/zenodo.21774974](https://doi.org/10.5281/zenodo.21774974)

---

<sup>1</sup> Bağımsız Araştırmacı, Yüksek Lisans Mezunu, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo, Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı, Görsel İletişim ve Dijital Medya Bilim Dalı.  
Email: [aygunzayidova4@gmail.com](mailto:aygunzayidova4@gmail.com).

**AZERBAIJANI MEDIA DISCOURSES ON THE IRAN–U.S. CONFLICT:  
HISTORICAL CONTEXTS, REGIONAL POWER DYNAMICS, AND NARRATIVE  
CONSTRUCTION**

**Abstract:** This study examines the reflections of a potential war between the United States (U.S.) and Iran in 2026 in Azerbaijani media. The research analyzes how military, political, and diplomatic situations between the two countries, as well as the problems and effects of the war on the world and regional economies, were represented in Azerbaijani media from the start of the war to the signing of the ceasefire agreement. In this context, the news content, publishing policies, and discursive differences of two leading Azerbaijani news portals, *Yeniavaz.com* and *Report.az*, were comparatively evaluated using qualitative research methods. The study also summarizes Iran's covert and contradictory policy towards Azerbaijan within a historical context, the impact of the 1813 Treaty of Gulistan and the 1828 Treaty of Turkmenchay on the division of Azerbaijan, its stance during the Karabakh Wars, its drone attacks against Azerbaijan during the 2026 U.S.-Iran War, and the development of U.S.-Iran relations along conflict lines after the 1979 Iranian Islamic Revolution. The findings show that Azerbaijani media addressed the war within different discursive frameworks, considering national security, regional stability, economic impacts, and historical memory.

**Keywords:** *Gulistan and Turkmenchay Treaty, United States, Iran, Azerbaijani media, Media discourse.*

## Giriş

İran (İslam Cumhuriyeti) ile Amerika Birleşik Devletleri (ABD) arasında 28 Şubat 2026 tarihinde başlayan savaş, iki ülke arasındaki uzun yıllara dayanan gerilimin doğrudan askeri çatışmaya dönüşmesi bakımından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Tarihi eskiye dayalı bu gerilim, sadece Ortadoğu coğrafyasını değil, aynı zamanda doğrudan Güney Kafkasya’da yer alan ülkeleri de yeterince etkilemiştir. Biri bölgenin, diğeri tüm dünyanın büyük ülkesi olan iki ülke arasında, özellikle 2025-2026 döneminde büyüyen artan askeri çatışma, bölgedeki vekalet çatışmaları, enerji güvenliği münakaşası ve iki taraflı tehditler yıllardır var olan krizi yeni bir evreye götürmüştür. İran’ın kuzey komşusu olan Azerbaycan (Cumhuriyeti), bu süreçte jeopolitik konumu ile Batı ve İsrail ile geliştirdiği ilişkiler nedeniyle İran açısından her zamankinden daha kritik bir ülke haline gelmiştir. Bu çerçevede, jeopolitik boyut da çalışmada ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmada, İran ile Azerbaycan arasında komşuluk ilişkileri devam etmekle birlikte, Azerbaycan toplumunda İran'a yönelik olumsuz algının yalnızca güncel gelişmelerden kaynaklanmadığı; 1813 Gülistan ve 1828 Türkmençay antlaşmaları sonucunda Azerbaycan’ın Araz Nehri boyunca ikiye bölünmesi ve halkın coğrafi, kültürel ve siyasi açıdan parçalanmasının oluşturduğu tarihsel hafızanın<sup>2</sup> da bu algının şekillenmesinde önemli bir rol oynadığı değerlendirilmiştir. Bu tarihsel hafıza doğrultusunda, Güney Azerbaycan meselesi, çağdaş Azerbaycan’ın ulusal söyleminde önemli bir yer tutmakta; İran’daki Güney Azerbaycan Türklerinin dil ve kültür haklarına yönelik kısıtlamalar ise Kuzey Azerbaycan medyasında sıklıkla gündeme getirilmektedir.

İran’ın Birinci ve İkinci Karabağ savaşları sürecindeki politikası da Azerbaycan’da ilk günden tartışma konusu olmuştur. İran, resmi olarak tarafsızlığını savunsa da, Azerbaycan medyasında Tahran’ın Ermenistan’a ekonomik ve lojistik destek sağladığına ilişkin haberler öne çıkmış; ister Birinci Karabağ Savaşı (1988–1994), ister 2020’deki 44 Gün Savaşı sırasında ve genel olarak İran üzerinden Ermenistan’a yönelik sevkiyat iddiaları bu tartışmaları derinleştirmiştir. Bununla birlikte, literatürde İran-ABD ilişkileri, Ortadoğu jeopolitiği, nükleer kriz ve bölgesel güvenlik politikaları üzerine çok sayıda çalışma bulunmasına rağmen, İran-ABD Savaşı’nın Azerbaycan medyasındaki temsiline odaklanan araştırmaların oldukça sınırlı olduğu görülmektedir. Özellikle Azerbaycan haber portallarının uluslararası gelişmeleri hangi editoryal çerçeveler içerisinde sunduğu, hangi söylem stratejilerini benimsediği ve uluslararası haber

<sup>2</sup> Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi (2023), “Türkmənçay müqaviləsi və onun ağır nəticələri”, 10.02.2023, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://science.gov.az/az/news/open/23898>.

akışını nasıl yerelleştirdiği konusunda önemli bir literatür boşluğu bulunmaktadır. O bakımdan, bu araştırmanın temel amacı, İran-ABD Savaşı'nın Azerbaycan medyasında nasıl temsil edildiğini ortaya koymaktır. Bu kapsamda, savaşın başlangıcından ateşkes anlaşmasının imzalanmasına kadar (28.02.202<sup>3</sup>-17.06.2026<sup>4</sup>) geçen süreçte yayımlanan haberler incelenmiş; içerik analizi olarak *Yeniavaz.com* ve *Report.az*'ın haber içerikleri yer yer uluslararası medya kuruluşlarının yayımlarıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Araştırmada, Azerbaycan medyasının savaşı hangi temalar üzerinden çerçevelediği, ulusal çıkar söylemini nasıl inşa ettiği, uluslararası haber kaynaklarını nasıl kullandığı ve savaşın Azerbaycan kamuoyuna hangi perspektiften aktarıldığı analiz edilmektedir.

Bu yönüyle, çalışma, İran-ABD Savaşı'nı merkeze alan klasik uluslararası ilişkiler araştırmalarından farklı olarak, savaşın Azerbaycan medyasındaki temsilini iletişim çalışmaları perspektifinden ele almakta; uluslararası krizlerin ulusal medya söylemleri aracılığıyla nasıl yeniden üretildiğini ortaya koymaktadır. Araştırmanın, Azerbaycan medya sistemi, savaş gazeteciliği, uluslararası haber akışı ve siyasal iletişim literatürüne özgün katkılar sunması amaçlanmaktadır.

## 1. İran'ın Azerbaycan'a Karşı Tarihi Politik Gedişleri

### 1.1. Gülistan ve Türkmençay Antlaşmaları Sonrası Bölünme

1813 yılının 12 Ekim'inde imzalanan Gülistan ve 1828 yılının 22 Şubat'ında imzalanan Türkmençay antlaşmaları, Azerbaycan tarihinin çok önemli kırılma noktalarından biri olarak görülmektedir. Gülistan ve Türkmençay antlaşmaları sonucunda Azerbaycan ikiye bölünmüş; Kuzey Azerbaycan Rusya'nın, Güney Azerbaycan ise İran'ın egemenliği altında kalmıştır.

Azerbaycan tarihi araştırmacılarının fikrinde, bir milletin iki yere bölünmesi<sup>5</sup>, yalnızca siyasi değil, kültürel açıdan da parçalanmaya neden olmuştur. Bu parçalanma, ortak dil ve kültürel değerlere sahip Azerbaycan halkını iki farklı devlet sistemi altında bırakmış ve milli kimliğin şekillenmesinde belirleyici olmuştur. Bu tarihsel parçalanma, aynı dili ve ortak kültürel

<sup>3</sup> *Al Jazeera* (2026), "Why are the US and Israel attacking Iran? What we know so far", 28.02.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.aljazeera.com/news/2026/2/28/us-and-israel-attack-iran-what-we-know-so-far>.

<sup>4</sup> *Tasnim News Agency* (2026), "Full text of Iran-US memorandum of understanding released", 17.06.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.tasnimnews.ir/en/news/2026/06/17/3620176/full-text-of-iran-us-memorandum-of-understanding-released>.

<sup>5</sup> Rəsmiyyə Rzalı (2011), "Gülistan ve Türkmençay Antlaşması", *Azərbaycan qəzeti, Azərbaycan Milli Kitabxanası (ANL)*, 13.02.2011, Erişim Tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://anl.az/down/meqale/azerbaycan/2011/fevral/156832.htm>.

değerleri paylaşan Azerbaycan halkını iki farklı devlet sistemi altında bırakmış; bu durum da Azerbaycan milli kimliğinin şekillenmesinde belirleyici tarihsel dinamiklerden biri olmuştur.

### 1.2. İran ve Güney Azerbaycan Meselesi

Bugün bile Azerbaycan Türkleri İran nüfusunun (İran'ın genel nüfusu 87 milyon kişiden oluşmaktadır. Onlardan 35-40 milyonun Azerbaycanlı olduğu söylenmektedir)<sup>6</sup> önemli bir kısmını teşkil etmektedir. Güney Azerbaycan'ın başta Tebriz şehri olmak üzere Erdebil, Zencan ve Urmiye gibi şehirlerinde yoğun Azerbaycan Türk nüfusu yaşamaktadır.<sup>7</sup> Bunun yanı sıra, Azerbaycan Türkleri yalnızca tarihi Azerbaycan bölgesiyle sınırlı olmayıp, Tahran başta olmak üzere İran'ın farklı şehirlerinde de önemli nüfus yoğunluğuna sahiptir. İran, resmi nüfus sayımlarında etnik kökene ilişkin veri yayımlamasa da, hem İran hükümetinin Birleşmiş Milletler'e sunduğu resmi raporlar, hem de uluslararası akademik çalışmalar bu coğrafi dağılımı doğrulamaktadır. Buna rağmen, İran'ın senelerce merkezîyetçi siyasi gidişleri ve etnik kimlik isteklerine mesafeli yaklaşması açık şekilde kendini göstermektedir.

Azerbaycan medyasında, Güney Azerbaycan'daki toplumsal ve kültürel hak ihlalleri sıkça gündeme getirilmekte; ana dilde eğitim talebi, Azerbaycan Türkçesiyle yayın yapan medya organlarına yönelik kısıtlamalar ve siyasi aktivistlerin tutuklanması İran'a yönelik eleştirel söylemleri güçlendirmektedir. Buna karşılık, İran yönetimi, Azerbaycan'ı İsrail ile yakın ilişkiler kurmakla suçlamakta ve Güney Azerbaycan meselesinin dış güçler tarafından İran'a karşı istismar edildiğini sıklıkla ileri sürmektedir.

### 1.3. Karabağ Savaşları Sürecinde İran Politikası

1988'de başlayan Dağlık Karabağ Sorunu, Azerbaycan'ın kolektif hafızasında önemli bir yer edinmiştir. İran, resmî arabuluculuk söylemine rağmen Birinci Karabağ Savaşı sırasında Ermenistan ile ilişkilerini sürdürmesi nedeniyle Azerbaycan kamuoyunda tarafsız görülmemiş ve bu durum iki ülke arasındaki güven sorununu derinleştirmiştir.<sup>8</sup> Ermenistan, izolasyon koşullarındayken Azerbaycan'ın ezeli toprakları olan Karabağ transport gibi kullanılarak

<sup>6</sup> Mirmehdi Mirkamil Aghazada (2023), "Azerbaijani-Iranian Relations After the Second Karabakh War: Features and Trends", *Vestnik RUDN International Relations*, 23(4), ss. 724-725.

<sup>7</sup> Islamic Republic of Iran (2010), "Reports submitted by States parties under article 9 of the Convention: Eighteenth and nineteenth periodic reports of States parties due in 2008, (CERD/C/IRN/18-19)", United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights, 2003 Şubat, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=NkxK%2BUPNUxfqshEPwZWzHek9gKSzOsDFj%2FQLmkqDnQWVICLYT2UDleRDRRtAd7iX8eXpcz4rxN6aJpXIBYuoTg%3D%3D>.

<sup>8</sup> *Hukuki Haber* (2017), "İran-Azerbaycan İlişkileri", 20.12.2017, Erişim Tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.hukukihaber.net/iran-azerbaycan-iliskileri>.

İran'la enerji ve ticaret bağlantısı kurmaktaydı ve bu durum Bakü'de haklı olarak büyük tepki yaratmaktaydı.<sup>9</sup>

Karabağ Savaşı, Azerbaycan'ın hayrına bitmeden önce dijital medyada çok sefer İran'dan Ermenistan'a giden tır görüntülerinin yayılması<sup>10</sup>, İran'ın Ermenistan'a lojistik yardımlarda bulunduğu dair iddiaları tekrar gündeme taşımıştır. Azerbaycan'ın çok sayılı medya kuruluşlarının haber akışında ve sosyal medyada yayılan “tırların Ermenistan'a yardım götürmesi” görüntüleri geniş şekilde paylaşılmış ve İran'ın “tarafsızlık” söylemi sorgulanmıştır. Ayrıca, İran'ın Azerbaycan'daki Büyükelçiliği tarafınca konunun soruşturulduğu bildirilmiştir.<sup>11</sup> Azerbaycan'ın defalarca ve senelerce itiraz ettiği bu konuyla ilgili haberler dünya gündemine de yansımıştır. Örneğin, Eurasianet.org, Azerbaycan'ın bu itirazlarını kendi haberlerinde dikkate getirmiştir.<sup>12</sup>

Azerbaycan medyasında zaman zaman İranlı din adamları ve yetkililerin Ermenistan'ı destekleyen açıklamalarına da yer verilmiştir. Bu söylemler, İran'ın güvenlik ve bölgesel rekabet eksenli politikasının yansıması olarak değerlendirilmekte; özellikle Azerbaycan'ın Batı ve İsrail ile ilişkileri, İran'ın eleştirel söylemlerinin temel gerekçeleri arasında gösterilmektedir.<sup>13</sup>

İran medyasındaki Azerbaycan'a yönelik provokatif yayınlar da, Tahran'ın tarafsızlık söyleminin sorgulanmasına yol açmıştır. Özellikle *Sahar TV*'nin (*Səhər TV*) Azerbaycan karşıtı yayınları ve Nahçıvan'a ilişkin iddiaları, Azerbaycan tarafından egemenliğe yönelik bir enformasyon savaşı unsuru olarak değerlendirilmiştir.<sup>14</sup> Bundan başka, 2012 senesinde Bakü'de düzenlenen 57. Eurovision şarkı Yarışmasına da İran'dan sert tepkiler gelmiştir. Sebep olarak ise, bu yarışmanın Batı kültürünün temsili olduğu gerekçesi öne sürülmüştür. Bu veya

<sup>9</sup> News.az (2021), “Iran bans local companies from entering Azerbaijan's Karabakh illegally”, 20.10.2021, Erişim Tarihi: 25.05.2026, Erişim Adresi: <https://news.az/news/iran-bans-local-companies-from-entering-azerbaijans-karabakh-illegally>.

<sup>10</sup> Gevorg Mnatsakanyan (2020), “Azerbaijan-Iran tension highlights Karabakh's energy supplies”, *Eurasianet*, 05.11.2020, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://eurasianet.org/azerbaijan-iran-tension-highlights-karabakhs-energy-supplies>.

<sup>11</sup> APA News Agency (2021), “Iranian Embassy to Azerbaijan investigates a video of illegal “aid” to Karabakh”, 04.05.2021, Erişim Tarihi: 13.05.2026, Erişim Adresi: <https://en.apa.az/foreign-policy/Iranian-Embassy-to-Azerbaijan-investigates-a-video-of-illegal-aid-to-Karabakh-coloredVIDEOcolor-348493>.

<sup>12</sup> Joshua Kucera (2020), “Iranian trucks in Karabakh spark protest in Azerbaijan”, *Eurasianet*, 17.04.2020, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://eurasianet.org/iranian-trucks-in-karabakh-spark-protest-in-azerbaijan>.

<sup>13</sup> Elhan Şahinoğlu (2012), “Gərginləşən İran–Azərbaycan münasibətləri: Səbəblər və çıxış yolları”, 06.08.2012, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://qafqazinfo.az/news/detail/iran-azerbaycan-munasibetleri-ile-bagli-hesabat-21-sehife-22645>.

<sup>14</sup> APA News Agency (2022), “Tehran's media goes beyond the limit of Azerbaijan-ANALYSIS”, 09.11.2022, Erişim Tarihi: 13.05.2026, Erişim Adresi: <https://apa.az/en/foreign-policy/tehrans-media-goes-beyond-the-limit-of-azerbaijan-analysis-389121>.

bunun gibi sayısız itirazlar, yine İranlı bazı siyasetçiler ve din adamları tarafından gündeme getirilmiştir.<sup>15</sup>

İran’da yaşayan geniş Azerbaycan Türkü nüfusunun Kuzey Azerbaycan’dan etkilenebileceği yönündeki değerlendirmelerin, Tahran’ın Azerbaycan’a yönelik sert politikalarını etkilediği ileri sürülmektedir. Bu söylemler, özellikle milliyetçi ve muhafazakâr medya organlarında yoğun biçimde yer almaktadır.<sup>16</sup> Bu nedenle, İran–ABD gerilimi masaya yatırıldığında, Azerbaycan medyasında İran’ın bu ülke için yalnızca ABD ile çatışan bir ülke olarak değil, aynı zamanda birçok konuda sürekli sorun yaşadığı bir sorunlu bir komşu olarak temsil edildiği görülmektedir.

## 2. İran–ABD İlişkilerinin Tarihsel Arka Planı

### 2.1. 1979 İran İslam Devrimi ve Krizin Başlangıcı

İran ile ABD arasındaki aktüel buhran sürecinin 1979 İran İslam Devrimi ile başladığı bilinmektedir. Ama bazı araştırmacılar göre, iki ülke arasındaki gerilim daha eskiye, 1953 senesine dayanmaktadır.<sup>17</sup> Öyle ki, sorun, 1953 yılında gerçekleşen ve Başbakan Muhammed Musaddık’ın iktidardan uzaklaştırılmasıyla sonuçlanan darbeye dayanmaktadır. Merkezi İstihbarat Teşkilatı (CIA) ve İngiliz istihbarat servisi MI6’in desteklediği bu süreçte, halk oyuyla seçilen Başbakan Musaddık’ın İngiliz kontrolündeki Anglo-Iranian Oil Company şirketini millileştirme (kamulaştırma) girişimi ve Soğuk Savaş bağlamındaki komünizm endişeleri belirleyici unsurlar olmuştur. Darbenin ardından başa geçen Şah Muhammed Rıza Pehlevi’nin iktidarı Batı desteğiyle güçlenmiş, ancak onun Batı destekli bir lider olarak algılanması ve SAVAK gibi güvenlik kurumları aracılığıyla muhalefeti sert yöntemlerle bastırması, İran toplumunda ABD’ye yönelik uzun süreli bir güvensizliğin oluşmasına katkıda bulunmuştur.

1979 yılında, İran’da, Şah Muhammed Rıza Pehlevi’nin devrilmesi ile onun yerine geçen Ruhullah Ayetullah Humeyni liderliğinde ülkede bir İslam Cumhuriyeti kurulmuş ve yönetim değişikliği İran’ın dış politikasına da radikal bir şekilde yansımıştır.<sup>18</sup> Eski Reagan-Fascell bursiyeri Dr. Ladan Boroumand’a göre, İran İslam Devrimi sonrasında yaşanan rehine krizi, iki

<sup>15</sup> Elhan Şahinoğlu (2012), “Gərginləşən İran–Azərbaycan münasibətləri: Səbəblər və çıxış yolları”, 06.08.2012, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://qafqazinfo.az/news/detail/iran-azerbaycan-munasibetleri-ile-bagli-hesabat-21-sehife-22645>.

<sup>16</sup> A.g.e.

<sup>17</sup> Mark J. Gasiorowski (1993), “Coup d'etat of 1332 Ş./1953”, içinde (editör: E. Yarshater) *Encyclopaedia Iranica*, 6(4), ss. 354–356.

<sup>18</sup> *The Week*, “Iran-US history: A timeline of conflict and confrontation”, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://theweek.com/world-news/iran-us-history>.

ülke arasındaki güvensizliğin ve ideolojik çatışmanın temel dönüm noktalarından biri olmuştur. Kısaca özetlemek gerekirse, 1979 yılında İran’da meydana gelmiş devrim sonrasında ABD’nin Tahran’daki Büyükelçiliği basılarak diplomatları rehin alınmıştır. Diplomatik korpusa yapılan bu baskın ve ABD’li diplomatlara karşı sergilenen tutum, iki ülke arasındaki diplomatik ilişkileri kopma noktasına kadar sürüklemiştir. Bundan sonra, ABD, İran’a karşı türlü yaptırımlar uygulamaya başlamıştır. İran ise ABD’yi “büyük şeytan” olarak nitelendirmiştir.<sup>19</sup> Yaşanan bu süreç, sadece diplomatik bir kriz değil, daha da ileri giderek aynı zamanda ideolojik bir çatışmanın başlangıcına da sebep olmuştur. Bu anlamda, İran, ABD’nin Ortadoğu’da kurduğu hegemonyaya karşı “direniş” göstermiştir;

## 2.2. İran–Irak Savaşı ve Dolaylı Çatışmalar

Tarih boyunca birçok savaşta olduğu gibi, 1980–1988 yıllarında İran ve Irak arasında çıkan savaş sırasında ABD resmi olarak tarafsız görünmekteydi, ama el altından Saddam Hüseyin yönetimine dolaylı destek verdiği de bilinmekteydi.<sup>20</sup> ABD’den Saddam’a yönelik gelen gizli destek İran’da ABD karşıtlığını daha da arttırmıştır.

1988 yılında ABD Donanması tarafından İran’a ait bir yolcu uçağının düşürülmesi ve uçakta bulunan 290 sivilin yaşamını yitirmesi ise, iki ülke arasındaki ilişkilerde derin bir kırılmaya neden olmuştur. Levitt, ABD’nin olayı bir hata veya kaza sonucu meydana gelen bir hadise olarak nitelendirdiğini ve bu şekilde sorumluluğu hafifletmeye çalıştığını; buna karşılık İran tarafının ise olayın bir hata değil, bilinçli bir saldırı olduğu görüşünü benimsediğini belirtmektedir.<sup>21</sup>

İki ülke arasındaki gerilimin artmasına neden olan unsurlardan biri de Hizbullah’ın ortaya çıkışı ve faaliyetleri olmuştur. Hizbullah, 1982 yılında İsrail’in Lübnan’ı işgali, Lübnan İç Savaşı’nın yarattığı güvenlik ortamı ve 1979 İran İslam Devrimi’nin ideolojik etkisi sonucunda ortaya çıkmıştır. Örgütün kuruluş sürecinde İran Devrim Muhafızları’nın (IRGC) sağladığı eğitim, finansman ve örgütsel destek Hizbullah’ın kısa sürede bölgesel düzeyde etkili bir silahlı ve siyasi aktör haline gelmesinde belirleyici rol oynamıştır. Haliyle de, İran’ın bir terör

<sup>19</sup> National Archives and Records Administration (2017), “444 days: Selected records concerning the Iran Hostage Crisis 1979–1981”, U.S. National Archives, 09.01.2017, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.archives.gov/research/foreign-policy/iran-hostage-crisis>; Ladan Boroumand (2024), “Why America became the great Satan”, *Persuasion*, 13.11.2024, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.persuasion.community/p/why-america-became-the-great-satan>.

<sup>20</sup> Ekrem Yaşar Akçay (2013), İran-Irak Savaşı’nın bölgeye etkileri”, *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), ss. 111–114.

<sup>21</sup> Alex Kasprak (2018), “Did the U.S. Navy shoot down an Iranian passenger jet in 1988, killing 290 civilians?”, *Snopes*, 11.05.2018, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.snopes.com/fact-check/navy-1988-iranian-jet/>.

gruplaşması için sergilediği tutumu Washington yönetimi tarafından güvenlik tehdidi olarak nitelendirilmiştir.<sup>22</sup>

Hizbullah'ın Lübnan ve bölgede giderek güç kazanması, İran ile ABD arasındaki güvenlik temelli anlaşmazlıkların daha da derinleşmesine neden olmuştur. Nitekim Matthew Levitt'e göre, İran, Hizbullah'ın yanı sıra Hamas ve Filistin İslami Cihadı gibi örgütlere de siyasi, mali ve lojistik destek sağlayarak bölgedeki vekil aktörler üzerinden nüfuzunu arttırmayı hedeflemiştir. Levitt, ayrıca İran istihbarat unsurları ile Hizbullah arasındaki iş birliğinin ABD ve müttefiklerinin güvenliğine yönelik tehdit algısını güçlendirdiğini ve bu durumun iki ülke arasındaki diplomatik ve güvenlik odaklı gerilimi daha da arttırdığını ileri sürmektedir.<sup>23</sup>

### 2.3. Irak ve Suriye Üzerinden Vekalet Savaşları

2003 yılında ABD'nin Irak'ı işgali, İran-ABD rekabetini yeni bir aşamaya taşımıştır. Saddam Hüseyin rejiminin devrilmesiyle oluşan siyasi boşluk, İran'ın Irak'taki Şii siyasi gruplar ve silahlı oluşumlar (milisler) üzerindeki etkisini arttırmasına imkân sağlamış; ABD ise bu gelişmeyi bölgesel güç dengelerini ve güvenlik çıkarlarını tehdit eden bir unsur olarak değerlendirmiştir. Benzer şekilde, 2011 yılında başlayan Suriye İç Savaşı da, iki ülke arasındaki rekabetin yeni bir mücadele alanına dönüşmüştür. ABD, Esad yönetimine karşı mücadele eden bazı muhalif grupları desteklerken, İran da Beşar Esad rejiminin devamını stratejik çıkarları açısından faydalı ve gerekli görerek, bu ülkeye siyasi, askeri ve lojistik destek sağlamıştır. İran-ABD rekabetinin bir diğer yansıması ise Yemen'de görülmüştür. 2004 yılında başlayan Husilerin isyanı sonrasında, Yemen, bölgesel güç mücadelesinin kritik unsurlarından biri hâline gelmiş; İran'ın Husilere siyasi destek sağladığı yönündeki iddialar, Tahran'ın bölgedeki nüfuz arayışının bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, Yemen'deki İran etkisinin kapsamı tartışmalı olmakla birlikte, ülkenin Babülmendep Boğazı'na yakın stratejik konumu, burayı ABD ve İran arasındaki bölgesel rekabet açısından önemli bir jeopolitik alan hâline getirmiştir.<sup>24</sup>

<sup>22</sup> Council on Foreign Relations (2026), "What is Hezbollah?", 17.04.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.cfr.org/backgrounders/what-hezbollah>.

<sup>23</sup> Matthew Levitt (2005), "Iranian state sponsorship of terror: Threatening U.S. security, global stability, and regional peace", The Washington Institute, 23.02.2005, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iranian-state-sponsorship-terror-threatening-us-security-global-stability-and>.

<sup>24</sup> Anthony H. Cordesman & Adam Mausner & Peter Alsis & Charles Loi (2011), "The outcome of invasion: U.S. and Iranian strategic competition in Iraq", Center for Strategic and International Studies, 28.11.2011, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.csis.org/analysis/outcome-invasion-us-and-iranian-strategic-competition-iraq>.

2019 yılında Körfez bölgesinde yaşanan tanker saldırıları, Husi güçlerinin Suudi Arabistan'a yönelik insansız hava aracı saldırıları ve İran ile ABD arasında karşılıklı askeri tehditlerin artması, İran-ABD ilişkilerindeki gerilimi daha da derinleştirmiştir. Hürmüz Boğazı çevresinde petrol tankerlerine yönelik saldırılar sonrasında Washington yönetimi İran'ı sorumlu tutarken, Tahran bu suçlamaları reddetmiştir. Benzer şekilde, Yemen'deki Husilerin gerçekleştirdiği saldırılar ABD ve Suudi Arabistan tarafından İran'ın bölgesel nüfuz politikasının bir uzantısı olarak değerlendirilmiş, İran ise bu iddiaları kabul etmemiştir. Bu gelişmeler, ABD'nin İran'a yönelik yaptırımları arttırması, bölgeye askeri unsurlar konuşlandırması ve iki ülke arasındaki doğrudan çatışma riskinin yükselmesiyle sonuçlanan daha geniş kapsamlı bir güvenlik krizinin parçası haline gelmiştir.<sup>25</sup>

İran, bölgesel stratejisini “vekalet savaşı” (*proxy warfare*) üzerinden yürüterek, Hamas ve Hizbullah gibi aktörler aracılığıyla İsrail'e karşı dolaylı bir baskı mekanizması oluşturmuştur. Bu durum, bölgede güvenlik ikilemini derinleştirerek askeri ve siyasi gerilimi arttırmıştır. İran'ın bu politikasının ardından gelişen olaylar, ABD tarafından doğrudan bir tehdit olarak algılanmış ve ABD'nin İsrail'in güvenliğine verdiği stratejik destek bağlamında Tahran–Washington ilişkilerini daha da keskinleştirmiştir. Ayrıca İran'ın nükleer programı ve bölgesel nüfuzunu genişletme çabaları ABD tarafından yaptırımlar ve diplomatik baskılarla karşılanmış, bunun da taraflar arasındaki güvensizliği arttırarak ilişkilerin sistematik biçimde bozulmasına yol açmıştır. İran–İsrail gerilimi, yalnızca ikili bir çatışma değil, aynı zamanda ABD'nin aktif rol oynadığı çok katmanlı bir jeopolitik rekabete dönüşmüş durumdadır.<sup>26</sup>

#### 2.4. General Kasım Süleymani'nin Öldürülmesi ve Kırılma Noktası

İran-ABD çatışması, 2020 yılında İran Devrim Muhafızları Kudüs Gücü Komutanı ve ülkesinde efsanevi statüde olan General Kasım Süleymani'nin ABD tarafından Irak'ta öldürülmesinin ardından daha da şiddetlenerek bölgesel ilişkileri daha da ciddi krizlere sürüklemiştir.<sup>27</sup>

İran, Süleymani'nin öldürülmesini bardağı taşıran son damla gibi değerlendirerek, Irak'taki ABD üslerine füze saldırıları yaparak karşılık vermiştir. Yaşanan bu kritik olay, dünya

<sup>25</sup> *Al Jazeera* (2019), “Tankers, drones and tweets: Key events in Gulf tensions”, 20.06.2019, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.aljazeera.com/news/2019/6/20/tankers-drones-and-tweets-key-events-in-gulf-tensions>.

<sup>26</sup> Maria Fatima & Sabeen Azam & Anum Naz (2025), “The role of Iran in Israel–Palestine conflict”, *Insights: Journal of Humanities and Media Studies Review*, 2(1), ss. 20-23.

<sup>27</sup> Michael Young (2020), “The United States has killed Qassem Suleimani, the head of the Quds Force”, Carnegie Endowment for International Peace, 03.01.2020, Erişim tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://carnegieendowment.org/middle-east/diwan/2020/01/the-united-states-has-killed-qassem-suleimani-the-head-of-the-quds-force>.

medyasında ve uluslararası kamuoyunda “Üçüncü Dünya Savaşı” tartışmalarını tetiklemiştir.<sup>28</sup> İran’da bir halk kahramanı olan Süleymani’nin öldürülmesi, İran ve ABD arasındaki ilişkileri onarılmaz hale getirerek, nükleer müzakereler için yürütülen görüşmeleri de sık sık kesintiye uğratmıştır.

### 3. 2025–2026 döneminde İran–ABD Gerilimi

Bir süredir devam eden İran-ABD mücadelesi, 2025-2026 yılında yeniden ciddi şekilde artarak farklı bir noktaya ve doğrudan savaş aşamasına erişmiştir. 2025 yılının 13 Haziran’ında iki ülke ve İsrail arasında başlayan gerilim, sadece 12 gün sürmüş (12 Gün Savaşı)<sup>29</sup> ve yeni çatışmalar iki tarafın uzlaşısıyla bir süre sonra askıya alınmıştır. İran’ın ABD’nin nota ve yaptırımlarına aldırmadan sürdürdüğü nükleer faaliyetler, İsrail ile yaşadığı çatışmalar ve Körfez’deki askeri hareketlilik, iki ülke arasındaki süreci daha da tehlikeli hâle getirirken, tarafları nükleer program ve yaptırımlar konusunda defalarca müzakere masasına oturmaya zorlamış; ancak görüşmelerden kalıcı bir uzlaş sağlanamaması, bölgesel gerilimin giderek tırmanmasına ve nihayetinde 2026 yılında doğrudan askeri çatışmaların uzun süreli ve daha kapsamlı şekilde yaşanmasına zemin hazırlamıştır.<sup>30</sup>

2026’nın ilk aylarında ABD ve İsrail’in İran’daki askeri hedeflere yönelik operasyonları, nükleer program ve bölgesel faaliyetler gerekçesiyle uluslararası basında geniş yer bulmuş ve Ortadoğu’da yeni bir çatışma sürecini başlatmıştır.<sup>31</sup> ABD ve İsrail’in saldırılarının askeri hedeflerin yanı sıra sivilleri de etkilediği, 2 Mart 2026’da Minab’daki bir kız okulunun hedef alınmasının bunun örneklerinden biri olduğu belirtilmektedir.<sup>32</sup> İran, kendisine karşı yapılan saldırılara karşılık olarak elindeki füze ve İHA’larla ABD’nin bölgede yer alan farklı

<sup>28</sup> Ian Williams (2020), “When Iran attacks”, CSIS, 09.01.2020, Erişim Tarihi: 12.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.csis.org/analysis/when-iran-attacks>.

<sup>29</sup> Jonathan Landay & Gram Slattery & Idrees Ali & Stewart, Phil (2025), “US strikes may have set back Iran nuclear program only months, sources say”, *Reuters*, 25.06.2025, Erişim Tarihi: 12.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/us-strikes-may-have-set-back-iran-nuclear-program-only-months-sources-say-2025-06-24/>.

<sup>30</sup> UK Parliament (2026), “Iran, Israel and US tensions in the Middle East”, House of Commons Library, 24.03.2026, Erişim Tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-10521/CBP-10521.pdf>.

<sup>31</sup> Philip Loft (2026), “Israel/US-Iran conflict 2026: Background and UK response”, House of Commons Library, 24.04.2026, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10521/>.

<sup>32</sup> Singh Kanishka (2026), “US says it wouldn’t deliberately target a school after Iran said over 160 killed in strike”, *Reuters*, 03.03.2026, Erişim Tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/us-says-it-wouldnt-deliberately-target-school-after-iran-said-over-160-killed-2026-03-02/>.

ülkelerdeki üslerine saldırılarla karşılık vereceğini ve saldırıların sayısını arttıracaklarını da açık şekilde itiraf etmiştir.<sup>33</sup>

2026 yılında yaşanan İran-ABD/İsrail Savaşı, Hürmüz Boğazı ve Süveyş güzergâhındaki riskler nedeniyle küresel enerji ve ticareti olumsuz etkilemiş; enerji fiyatlarını yükseltip tedarik zincirlerinde aksamalara yol açmıştır. Analistler, petrol arzındaki yaklaşık yüzde 20’lik düşüşün fiyatları 100–200 dolar seviyesine çıkararak küresel ekonomik durgunluk riskini artırabileceğini belirtmektedir.<sup>34</sup>

Savaşın etkileri Azerbaycan’da da hissedilmiş; ekonomistler fiyat artışları yaşanabileceğini belirtmiştir. Çatışmanın en dikkat çekici gelişmelerinden biri, İran’dan geldiği belirtilen dört İHA’nın Nahçıvan’a düşmesi olmuş; bunların biri etkisiz hâle getirilirken, diğerleri dört sivilin yaralanmasına ve Nahçıvan Havalimanı’nın zarar görmesine neden olmuştur.<sup>35</sup> Olay, Azerbaycan medyasında geniş yankı uyandırmış ve İran’a yönelik sert eleştirilere neden olmuştur. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, saldırıyı “*terör eylemi*” olarak nitelendirerek sivillerin yaralanmasını ve Nahçıvan Havalimanı’nın zarar görmesini kınamış; Tahran’dan resmi açıklama ve özür beklediklerini, sorumluların cezalandırılmasını talep ettiklerini ve gerektiğinde misilleme tedbirlerinin gündeme gelebileceğini ifade etmiştir.<sup>36</sup>

İran tarafı, olayı ilk günden inkâr etse de, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev medyaya konuşmalarında İHA’ların İran’dan geldiğini söylemiş ve by olayı sert bir şekilde tenkit etmiştir. İki ülke arasında yaşanan bu kriz sonrasında yük ve tranzit taşımacılığı kısa süreliğine askıya alınmıştır. İran’ın Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan ise, komşular arasında yaranan durumdan dolayı Cumhurbaşkanı Aliyev’e telefon açarak böyle bir durum yaşandığı için özür dilemiş ve konunun ciddi bir şekilde araştırılacağına söz vermiştir. Konuya ilişkin olarak Azerbaycan Dış İşleri Bakanı Ceyhun Bayramov ise şu açıklamada bulunmuştur: “*İran Cumhurbaşkanı bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımızı aradı ve ben de İran Dışişleri Bakanı Abbas Arakçı ile birkaç telefon görüşmesi yaptım. İran tarafının yaklaşımı, insansız hava*

<sup>33</sup> TRT Haber (2026), “İran’daki okul saldırısına ilişkin rapor: Saldırıdan Amerikan kuvvetleri sorumlu”, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 16.02.2026, Erişim Adresi: <https://www.trthaber.com/haber/dunya/irandaki-okul-saldirisina-iliskin-rapor-saldiridan-amerikan-kuvvetleri-sorumlu-936692.html>.

<sup>34</sup> Andreas Exarheas (2026), “Oil could pass \$100 as Strait of Hormuz traffic halts”, *Rigzone*, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: [https://www.rigzone.com/oil/news/oil\\_could\\_pass\\_100\\_as\\_strait\\_of\\_hormuz\\_traffic\\_halts-02-mar-2026-183099-article/](https://www.rigzone.com/oil/news/oil_could_pass_100_as_strait_of_hormuz_traffic_halts-02-mar-2026-183099-article/).

<sup>35</sup> *Marja.az* (2026), “Azerbaycan Müdafiə Nazirliyi: İran Naxçıvana 4 dron yönləndirib, onlardan 1-i Azərbaycan Ordusu tərəfindən sıradan çıxarılıb”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://marja.az/public/index.php/134649/mudafie-nazirliyi-iran-naxcivana-4-dron-ynlendirib-onlardan-1-i-azerbaycan-ordusu-terefinden-siradan-cixarilib>.

<sup>36</sup> TRT World (2026), “Azerbaijan’s Aliyev condemns Iran’s ‘terror’ drone strike in Nakhchivan”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 12.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.trtworld.com/article/1d386309a413>.

*araçlarının İran tarafından değil, diğer ülkeler tarafından yapılan bir provokasyon olduğu yönünde ve Azerbaycan'a bu konuyu ciddi bir şekilde araştıracaklarına dair söz verdiler.”<sup>37</sup>*

ABD ve İran arasında devam eden bu süreçte, Azerbaycan hükümeti resmi olarak dengeyi koruyan açıklamalar yapsa da ülkedeki medya organlarının büyük bir kısmında İran’a karşı sert ve eleştirel dilin kullanılması dikkat çekicidir.

#### **4. İran–ABD Savaşı, Azerbaycan Medyasında Yansımaları ve Medya Söyleminin Analizi**

##### **4.1. Azerbaycan Medyasının Genel Yapısı**

Azerbaycan medya kuruluşlarının geneli devlet yanlısı, devlet kontrolünde olabildiğince bağımsız hareket eden ve bir kısmı da muhalif medya organlarından oluşan niteliktedir. Son yıllarda geleneksel medya kuruluşları ile beraber yeni (sosyal) medya platformlarının etkisi artmış durumdadır. Buna rağmen, ülkede geleneksel basın organları halen önemli bir yeri kaplamaktadır.

İran’la ABD arasında yaşanan son savaştan sonra, Azerbaycan medyasında ortak bir dil oluşmuştur. Kamoyu, İran’ın yönetimi altında bulunan tarihi Azerbaycan topraklarının korunmasını, Güney Azerbaycanlıların güvenliğinin sağlanmasını istemektedir. Toplumun bu ülkeye karşı ters tutumunun temelinde İran’ın Azerbaycan’a karşı tarihi siyasi yaklaşımı durmaktadır. Toplumda, İran’a karşı ciddi bir güvensizlik hissi bulunmaktadır. Ancak buna rağmen, basının ideolojik çizgileri sebebinden konuyla ilişkili söylem farklılıkları da meydana çıkmaktadır.

##### **4.1.1 ABD–İran Savaşı’nın Azerbaycan Medyasında Ekonomik Çerçevenmesi: *Yeniavaz* Haber Portalının Yayın Politikası**

2026 yılının ilk çeyreğinin sonlarından itibaren ABD ile İran arasında yaranan askeri gerilim hızlı bir şekilde yol alarak, uluslararası kamuoyunun en önemli gündem maddelerinden biri haline gelmiştir. Çatışmaların geniş bir coğrafyaya yayılma ihtimali, yalnızca Ortadoğu’nun güvenlik mimarisini değil, aynı zamanda küresel enerji arzını, uluslararası ticaret yollarını ve finans piyasalarını da doğrudan etkilemiştir. Bu nedenle, savaş, uluslararası haber kuruluşları tarafından yalnızca askeri gelişmeler ekseninde değil; enerji güvenliği, küresel ekonomi, insani

---

<sup>37</sup> *Azerbaycan24* (2026), “Ceyhun Bayramov: İran Naxçıvana dron hücumunun araştırılması ilə bağlı Azərbaycan vəd verib”, 10.05.2026, Erişim Tarihi: 10.07.2026, Erişim Adresi: <https://az.azerbaycan24.com/ceyhun-bayramov-iran-naxcivana-dron-hucumunun-arasdirilmasi-ile-bagli-azerbaycana-ved-verib/>.

kriz ve diplomatik müzakere süreçleri bağlamında çok boyutlu bir olay olarak değerlendirilmiştir.<sup>38</sup>

Uluslararası haber ajanslarının İran–ABD Savaşı’na ilişkin yayın politikaları incelendiğinde, her medya kuruluşunun aynı krizi farklı editoryal öncelikler doğrultusunda çerçevelediği görülmektedir. *Reuters*, haberlerinde öncelikle doğrulanabilir saha bilgilerine, resmi makamların açıklamalarına ve uluslararası diplomatik gelişmelere yer vermektedir. Örneğin, 6 Haziran 2026 tarihli haberinde, ABD Merkez Komutanlığı (CENTCOM), İran Dışişleri Bakanlığı ve Körfez ülkelerinin resmi açıklamalarını birlikte aktararak ABD’nin İran’ın kıyı radar tesislerine yönelik saldırılarını ve İran’ın buna verdiği askeri karşılığı tarafların resmi beyanları üzerinden sunmuştur.<sup>39</sup>

*Associated Press (AP)* ise, olayları kronolojik bir akış içerisinde aktarırken, İran, ABD, Kuveyt ve Bahreyn hükümetlerinin açıklamalarını birlikte vererek doğrulanabilir bilgi aktarımını ön planda tutmuştur. Bu yaklaşım, ajansın yorumdan çok olgusal haberciliği tercih ettiğini göstermektedir.<sup>40</sup> *CNN*<sup>41</sup> ve *BBC*<sup>42</sup>, askeri operasyonları yalnızca çatışma boyutuyla değil, diplomatik müzakereler, ateşkes girişimleri ve uluslararası siyasete olası etkileriyle birlikte değerlendirmektedir. Bu kuruluşların haberlerinde güvenlik, dış politika ve diplomasi eksenleri eş zamanlı olarak işlenmektedir. *Al Jazeera*<sup>43</sup> ise, bölgesel aktörlerin açıklamalarına, Körfez ülkelerinin tutumuna, siviller üzerindeki etkilerine ve savaşın toplumsal sonuçlarına daha geniş yer vererek Ortadoğu merkezli bir haber çerçevesi sunmaktadır.

Böylece, uluslararası medya kuruluşlarının aynı çatışmayı farklı editoryal öncelikler doğrultusunda haberleştirdiği açık biçimde görülmektedir. Azerbaycan merkezli *Yeniavaz* haber

<sup>38</sup> Parisa Hafezi & Phil Stewart & Steve Holland (2026), “Iran peace deal looms while new military action flares near Strait of Hormuz”, *Investing.com*, 13.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://ca.investing.com/news/world-news/iran-peace-deal-looms-while-new-military-action-flares-near-strait-of-hormuz-4689586>; Phil Stewart & Eman Abouhassira (2026), “U.S. attacks Iranian coastal sites after Iran launches drones in latest flare-up”, *Reuters*, 06.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/middle-east/us-attacks-iranian-coastal-sites-after-iran-launches-drones-latest-flare-up-2026-06-06/>.

<sup>39</sup> A.g.e.

<sup>40</sup> *Associated Press* (2026), Tehran targets Bahrain and Kuwait after U.S. strikes and limits Iran's oil sales over ship attacks, *AP News*, 08.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://apnews.com/article/iran-us-israel-war-oil-july-8-2026-fee04dcea661c08de12c04914ff2751b>.

<sup>41</sup> *CNN* (2026), “Iran war live updates: Trump, Israel, Lebanon and Iran developments”, 07.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://edition.cnn.com/2026/06/07/world/live-news/iran-war-trump-israel-lebanon>.

<sup>42</sup> Henry Mooreand & Tom Bateman (2026), “Israel and Hezbollah agree ceasefire, US says, as more Lebanon strikes reported”, *BBC News*, 19.06.2026, Erişim Tarihi: 20.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/news/articles/cwyk7kkygi5o>.

<sup>43</sup> *Al Jazeera* (2026), “US-Iran ceasefire deal announced; Trump says Strait of Hormuz reopening”, 14.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.aljazeera.com/news/2026/6/14/us-iran-ceasefire-deal-announced-trump-says-strait-of-hormuz-reopening>.

portalı da ABD–İran Savaşı’nı yakından takip eden yayın organlarından biri olmuştur. Ancak portalın haber politikası incelendiğinde, uluslararası medya kuruluşlarından farklı olarak, gelişmelerin doğrudan dünya ve Azerbaycan ekonomisi, enerji sektörü, lojistik koridorları ve bölgesel ticaret üzerindeki etkilerine odaklandığı görülmektedir. Bu durum, haberlerin yalnızca uluslararası gündemi aktarmayı değil, aynı zamanda Azerbaycan kamuoyunun ekonomik ve stratejik bilgi ihtiyacını karşılamayı amaçladığını göstermektedir.<sup>44</sup> Portal, savaş sürecini yalnızca askeri ve diplomatik gelişmeler üzerinden değil, aynı zamanda ekonomik sonuçları bakımından da değerlendirmiştir. Özellikle enerji ihracatı, petrol fiyatları, transit taşımacılık, Kuzey–Güney Ulaşım Koridoru ve İran ile ticari ilişkilerde yaşanabilecek değişimler haberlerin temel eksenini oluşturmuştur.<sup>45</sup> Bu yaklaşım, uluslararası medyanın küresel ölçekte ele aldığı gelişmeleri Azerbaycan ekonomisi ve ulusal çıkarları çerçevesinde yorumlayan bölgesel bir habercilik anlayışını yansıtmaktadır.

Portalın yayımladığı analizlerde, ABD–İran Savaşı’nın Azerbaycan ekonomisi üzerindeki muhtemel etkileri ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Özellikle Azerbaycan’ın enerji ihracatçısı konumu, İran ile ticaret hacmi, bölgesel lojistik üstünlüğü ve transit koridorlarının savaş nedeniyle karşılaşılabileceği riskler değerlendirilmiştir. Analizlerde, çatışmaların aktif olduğu dönemde Kuzey–Güney Ulaşım Koridoru’nda taşımacılığın zaman zaman aksamasının alternatif güzergâh arayışlarını hızlandırdığı, bunun ise uluslararası ticaret hacmi ve bölgesel lojistik verimliliği üzerinde doğrudan olumsuz etkiler oluşturduğu belirtilmiştir. Aynı zamanda devam eden diplomatik girişimler kapsamında koridorun yeniden tam kapasiteyle faaliyete geçirilmesi, bölgesel devletlerin ortak ekonomik çıkarları açısından stratejik bir öncelik olarak değerlendirilmiştir.<sup>46</sup>

Nisan ayı boyunca uluslararası medya kuruluşlarının ortak gündemlerinden biri enerji güvenliği olmuştur. Özellikle Hürmüz Boğazı’nın güvenliği, dünya petrol ticaretinin önemli bir bölümünün bu güzergâh üzerinden gerçekleştirilmesi nedeniyle stratejik önem taşımaktadır. *Reuters* ve *Bloomberg*, boğazda yaşanabilecek olası bir kesintinin petrol fiyatları ile küresel tedarik zincirleri üzerinde ciddi sonuçlar doğurabileceğini vurgularken, *Yeniavaz* aynı gelişmeyi Azerbaycan’ın enerji ihracatı ve bölgesel ticaret kapasitesi açısından değerlendirmiştir. Portal ayrıca, *Forbes* kaynaklı değerlendirmelere yer vererek Hürmüz

<sup>44</sup> Elnur Ali (2026), “ABŞ–İran müharibəsi Azərbaycan iqtisadiyyatına necə təsir edə bilər? – Analiz”, *Yeniavaz*, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/262444/abs-iran-muharibesi-azerbaycan-iqtisadiyyatina-nece-tesir-ede-biler-analiz>.

<sup>45</sup> A.g.e.

<sup>46</sup> A.g.e.

Boğazı'nın uzun süreli blokajının uluslararası enerji piyasalarında sert fiyat artışlarına neden olabileceğini, bunun hem enerji ithalatçısı, hem de enerji ihracatçısı ülkelerin bütçe planlamalarını doğrudan etkileyeceğini aktarmıştır.<sup>47</sup>

Savaşın ekonomik etkilerine ilişkin haberlerde de benzer bir yayın politikası izlenmiştir. Uluslararası medya kuruluşları savunma harcamalarındaki artış, enerji fiyatlarındaki dalgalanmalar ve küresel piyasalardaki belirsizlik üzerinde dururken, *Yeniavaz* bu gelişmeleri ABD'nin bütçe açığı, askeri operasyonların maliyeti ve savaşın uzun vadeli ekonomik sonuçları çerçevesinde okuyucularına sunmuştur. Portal, askeri harcamaların kamu maliyesi üzerindeki baskısını ve küresel ekonomide oluşturduğu riskleri ayrıntılı biçimde ele alarak ekonomik istikrarsızlığın yalnızca savaş bölgeleriyle sınırlı kalmadığını göstermeye çalışmıştır.<sup>48</sup>

Ekonomik etkilerin yerel yansımalarına ilişkin haberlerde ise uzman görüşlerine geniş yer verilmiştir. Ekonomist ve analist Allahverdi Aydın'ın değerlendirmelerine dayandırılan haberlerde, İran'dan gerçekleştirilen gıda ithalatındaki olası kesintilerin Azerbaycan iç piyasasında özellikle patates, soğan ve bazı narenciye ürünlerinin fiyatlarında doğrudan artışlara neden olabileceği ifade edilmiştir. Böylece, savaşın makroekonomik etkilerinin yanı sıra gündelik yaşam ve tüketici piyasaları üzerindeki sonuçları da kamuoyuna aktarılmıştır.<sup>49</sup>

Portalın yayın politikasında dikkat çeken bir diğer unsur ise uluslararası kuruluşların raporlarını yerel bağlamda yorumlamasıdır. Birleşmiş Milletler'in savaş nedeniyle 30 milyondan fazla insanın yoksulluk riskiyle karşı karşıya kalabileceğine ilişkin değerlendirmeleri yalnızca insani kriz çerçevesinde sunulmamış; aynı zamanda küresel ekonomik istikrarın bozulması, göç hareketlerinin hızlanması ve bölgesel kalkınma hedeflerinin sekteye uğraması bağlamında değerlendirilmiştir. Böylece, ekonomik ve sosyal sonuçlar birlikte ele alınarak bütüncül bir haber çerçevesi oluşturulmuştur.<sup>50</sup>

Benzer şekilde, uluslararası kaynaklardan aktarılan ekonomik veriler de Azerbaycan bağlamında yeniden yorumlanmıştır. *NBC* verilerine dayandırılan haberlerde, savaşın

<sup>47</sup> *Yeniavaz* (2026), "Hörmüz boğazının blokadasının devam etdirilməsinin zərərləri nə olacaq?", 15.04.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/264714/hormuz-bogazin-in-blokadasinin-davam-etdirilmesinin-zereri-ne-olacaq>.

<sup>48</sup> *Yeniavaz* (2026), "ABŞ-nin büdcə kəsiri 164 milyard dollara çatdı", 13.04.2026, Erişim Tarihi 15.04.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/264589/abs-nin-budce-kesiri-164-milyard-dollara-catdi>.

<sup>49</sup> Elnur Ali (2026), "ABŞ–İran müharibəsi Azərbaycan iqtisadiyyatına necə təsir edə bilər? – Analiz", *Yeniavaz*, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/262444/abs-iran-muharibesi-azerbaycan-iqtisadiyyatina-necə-təsir-edə-biler-analiz>.

<sup>50</sup> *Yeniavaz* (2026), "ABŞ–İran münaqişəsi ilə əlaqədar 30 milyondan çox insan yoxsulluq həddinə düşə bilər: BMT", 30.04.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265583/abs-iran-munaqisesi-ile-eləqədar-30-milyondan-cox-insan-yoxsulluq-heddine-duse-biler-bmt>.

başlamasından itibaren ABD’de benzin fiyatlarının yaklaşık yüzde 40 oranında yükseldiği belirtilmiş; bu gelişme küresel enerji piyasalarındaki kırılganlığın ve uluslararası tedarik zincirinde yaşanan aksaklıkların somut göstergelerinden biri olarak değerlendirilmiştir.<sup>51</sup>

Savaş sonrası döneme ilişkin analizlerde ise, petrol fiyatlarında gözlenen görece istikrarın taraflar arasında yeniden başlayan diplomatik temaslarla bağlantılı olduğu belirtilmiştir. Portal, Azerbaycan’ın enerji ihracatçısı kimliğinin savaş sürecinde küresel enerji arzının sürdürülmesinde stratejik önem kazandığını, bunun yanında ülkenin yatırım çekiciliğinin de yeni jeopolitik koşullar doğrultusunda yeniden değerlendirildiğini vurgulamıştır. Aynı zamanda, savaşın sona ermesinin, Kuzey–Güney Ulaşım Koridoru başta olmak üzere bölgesel transit güzergâhlarının yeniden canlandırılması açısından önemli fırsatlar oluşturabileceği ifade edilmiştir.<sup>52</sup>

*Yeniavaz*, ekonomik ve jeostratejik değerlendirmelerini yalnızca kendi analizleriyle sınırlı tutmamış, farklı uzman görüşleri ve uluslararası yayınlardan da yararlanmıştır. Özellikle *Dış Politika* dergisine atıf yapılarak, Türkiye ile Azerbaycan’ı Ermenistan üzerinden birbirine bağlaması planlanan TRIPP (*Trump Route International Partnership Project*) güzergâhı gibi büyük ölçekli ulaştırma projelerinin bölgesel güvenlik riskleri nedeniyle ertelenebileceği, savaş ortamının teknoloji yatırımları ve uluslararası sermaye hareketlerinde gecikmelere yol açabileceği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, çatışmaların yalnızca mevcut ekonomik faaliyetleri değil, gelecekte planlanan stratejik altyapı projelerini de etkileyebileceği vurgulanmıştır.<sup>53</sup>

Uluslararası medya ile *Yeniavaz* arasındaki temel benzerlik, savaşın ekonomik, enerji ve ticaret boyutuna verilen önemdir. Buna karşılık, temel farklılık haberlerin ölçeğinde ortaya çıkmaktadır. *Reuters*, *Bloomberg* ve *BBC* gelişmeleri daha çok küresel ekonomi ve uluslararası siyaset perspektifinden değerlendirirken, *Yeniavaz* aynı olayları Azerbaycan’ın ekonomik güvenliği, enerji ihracatı, dış ticaret dengesi, lojistik kapasitesi ve bölgesel kalkınma hedefleri açısından yorumlamaktadır. Böylece, uluslararası haber akışı ulusal çıkarlar doğrultusunda

<sup>51</sup> *Yeniavaz* (2026), “İranla münaqişənin başlanğıcından bəri ABŞ-də benzinin qiyməti 40% artıb: NBC”, 30.04.2026, Erişim tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265584/iranla-munaqisenin-baslangicindan-beri-abs-de-benzinin-qiymeti-40-artib-nbc>.

<sup>52</sup> Elnur Ali (2026), “ABŞ–İran müharibəsi Azərbaycan iqtisadiyyatına necə təsir edə bilər? – Analiz”, *Yeniavaz*, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/262444/abs-iran-muharibesi-azerbaycan-iqtisadiyyatina-nece-tesir-ede-biler-analiz>.

<sup>53</sup> *Yeniavaz* (2026), “ABŞ–İran gərginliyi TRIPP layihəsini gecikdirir – ‘Foreign Policy’”, 09.04.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/264419/abs-iran-gerginliyi-tripp-layihesini-gecikdirir-foreign-policy>.

yeniden anlamlandırılmakta ve yerel okuyucu kitlesine uyarlanmış özgün bir haber çerçevesi oluşturulmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, *Yeniavaz*'ın yayın politikası uluslararası medya gündemini yalnızca aktaran bir yaklaşım benimsememektedir. Aksine, portal, küresel gelişmeleri Azerbaycan'ın ekonomik, jeostratejik ve bölgesel çıkarları doğrultusunda analiz ederek yeniden yapılandırmaktadır. Bu nedenle, savaş sürecinde yayımlanan haberler yalnızca olay aktarımı işlevi taşımamakta; aynı zamanda ekonomik risk analizi, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve bölgesel stratejik değerlendirme niteliği kazanmaktadır. Bu yaklaşım yalnızca *Yeniavaz*'a özgü değildir. Azerbaycan'daki birçok haber portalı yayın çizgileri farklılık gösterse de, savaşın bir an önce sona ermesi gerektiği ve çatışmaların ülkenin ekonomik istikrarı, bölgesel güvenliği ve kalkınma hedeflerine zarar verdiği yönünde ortak bir söylem geliştirmiştir. Devlet politikalarına eleştirel yaklaşan medya kuruluşları dahi, savaşın uzamasının Azerbaycan açısından olumsuz sonuçlar doğuracağı ve barışın bölgesel iş birliği ile ekonomik normalleşme için temel koşul olduğu görüşünü büyük ölçüde paylaşmıştır.

Savaşın küresel ekonomik maliyetlerine ilişkin haberlerde, *Yeniavaz*, yalnızca Azerbaycan ekonomisine değil, uluslararası finans ve enerji piyasalarında ortaya çıkan zincirleme etkilere de dikkat çekmiştir. Portalda yer alan haberlerde, ABD'nin İran'a yönelik askeri operasyonlarının saatlik maliyetinin 416 milyon dolara ulaştığı<sup>54</sup>, çatışmalar nedeniyle enerji harcamalarının 24 milyar avroya yükseldiği<sup>55</sup> ve Hürmüz Boğazı'ndaki blokajın küresel ölçekte insani bir felaket riski oluşturduğu yönündeki Birleşmiş Milletler değerlendirmelerine yer verilmiştir.<sup>56</sup> Ayrıca Hürmüz Boğazı'nın kapanmasının Türkiye ekonomisine yaklaşık 24 milyar dolarlık ek maliyet yükleyebileceği belirtilerek bölgesel ekonomilerin enerji koridorlarına bağımlılığı vurgulanmıştır.<sup>57</sup> Bunun yanında, ABD hava yolu şirketlerinin yakıt maliyetlerinin bir ay içerisinde yüzde 56 arttığı,<sup>58</sup> OPEC'in günlük petrol üretiminin son 24

<sup>54</sup> *Yeniavaz* (2026), "ABŞ İrana qarşı hərbi əməliyyatlara saatda 41,6 milyon dollar xərcləyir", 21.04.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265062/abs-irana-qarsi-herbi-emeliyyatlara-saatda-416-milyon-dollar-xercleyir>.

<sup>55</sup> *Yeniavaz* (2026), "İran münəqişəsi ilə əlaqədar enerji xərcləri 24 milyard avroya çatdı – Aİ", 23.04.2026, Erişim Tarihi: 28.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265200/iran-munaqisesi-ile-elagidar-enerji-xercleri-24-milyard-avroya-catdi-ai>.

<sup>56</sup> *Yeniavaz* (2026), "Hörmüzün blokadası qlobal humanitar fəlakətə səbəb olur – BMT", 26.04.2026, Erişim Tarihi: 28.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265357/hormuzun-blokadası-qlobal-humanitar-felakete-sebeb-olur-bmt>.

<sup>57</sup> *A.g.e.*

<sup>58</sup> *Yeniavaz* (2026), "ABŞ aviasirkətlərinin yanacaq xərci bir ayda 56% artdı – 'Bloomberg'", 08.04.2026, Erişim Tarihi: 29.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265997/abs-aviasirketlerinin-yanacaq-xerci-bir-ayda-56-artdi-bloomberg>.

yılın en düşük seviyesine gerilediği<sup>59</sup> ve ABD kamu borcunun gelecek yıl 41 trilyon dolara ulaşabileceğine ilişkin uluslararası öngörüler de okuyuculara aktarılmıştır.<sup>60</sup> *Yeniavaz*, savaşın etkilerini yalnızca askerî gelişmeler çerçevesinde değil, küresel finansal istikrarı, enerji güvenliğini ve makroekonomik sürdürülebilirliği tehdit eden çok boyutlu bir kriz olarak çerçevelemiştir.

Birleşmiş Milletler değerlendirmelerine yer verilen haberde, Hürmüz Boğazı'ndaki blokajın enerji ve ticaret akışını aksatmasının yanı sıra insani yardım faaliyetlerini de ciddi biçimde zorlaştırdığı ifade edilmektedir. *Yeniavaz*, özellikle gıda, yakıt ve temel ihtiyaç maddelerinin sevkiyatında yaşanabilecek kesintilerin milyonlarca insanı etkileyebilecek küresel bir insani krize dönüşebileceğini vurgulamaktadır.<sup>61</sup> Hürmüz Boğazı'nın kapanması durumunda Türkiye de enerji arzı ve ekonomik riskler nedeniyle SOS sirenlerini devreye alabileceği ele alınmaktadır. Öyle ki, Hürmüz Boğazı'nın kapanmasının Türkiye'nin enerji ithalatı ve dış ticaret maliyetleri üzerinde ciddi ekonomik sonuçlar doğurabileceği belirtilmektedir. *Yeniavaz*, enerji fiyatlarındaki yükseliş ve tedarik zincirlerinde yaşanacak aksaklıklar nedeniyle Türkiye ekonomisinin yaklaşık 24 milyar dolarlık ilave maliyetle karşı karşıya kalabileceğine dikkat çekmektedir.<sup>62</sup>

*Yeniavaz*, uluslararası finans kuruluşlarının verilerine dayanarak küresel borç stokunun 353 trilyon dolara yükseldiğini ve jeopolitik gerilimlerin bu artışı hızlandırdığını aktarmaktadır. Haberde, savaş ortamının devletlerin savunma ve enerji harcamalarını arttırması nedeniyle küresel mali sistem üzerindeki kırılganlığın daha da derinleştiği değerlendirilmektedir.<sup>63</sup>

*Yeniavaz*'ın *Reuters* kaynaklı haberinde, savaşın başlamasından itibaren İran'ın yaptırımlar ve askeri gerilimlere rağmen Çin'e toplam 117 milyon varil petrol ihraç etmeyi sürdürdüğü belirtilmektedir. Çin'in İran petrolünün en büyük alıcısı olmayı sürdürmesinin Tahran

<sup>59</sup> *Yeniavaz* (2026), "OPEC-in gündelik petrol hasılatı son 24 ildə ən aşağı səviyyəyə düşüb", 12.05.2026, Erişim Tarihi: 29.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/266162/opec-in-gundelik-neft-hasilati-son-24-ilde-en-asagi-seviyyeye-dusub>.

<sup>60</sup> *Yeniavaz* (2026), "ABŞ-nin dövlət borcu gələn il 41 trilyon dollara çata bilər", 05.06.2026, Erişim Tarihi: 29.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/267338/abs-nin-dovlet-borcu-gelen-il-41-trilyon-dollar-cata-biler>.

<sup>61</sup> *Yeniavaz* (2026), "Hürmüzün blokadası global humanitar fəlakətə səbəb olur – BMT", 26.04.2026, Erişim Tarihi: 28.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265357/hormuzun-blokadası-global-humanitar-felakete-sebeb-olur-bmt>.

<sup>62</sup> *Yeniavaz* (2026), "İran münəqişəsi ilə əlaqədar enerji xərcləri 24 milyard avroya çatdı – Aİ", 23.04.2026, Erişim Tarihi: 28.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265200/iran-munaqisesi-ile-elaidar-enerji-xercleri-24-milyard-avroya-catdi-ai>.

<sup>63</sup> *Yeniavaz* (2026), "Dünyada ümumi borcun məbləği 353 trilyon dollara yüksəlib", 08.05.2026, Erişim Tarihi: 29.04.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265993/dunyada-umumi-borcun-meblegi-353-trilyon-dollar-yukselib>.

yönetiminin enerji gelirlerini korumasına katkı sağladığı, aynı zamanda Batı yaptırımlarının etkinliği konusunda uluslararası tartışmaları yeniden gündeme getirdiği vurgulanmaktadır. Portal, savaşın yalnızca güvenlik boyutuyla değil, küresel enerji ticareti ve jeoekonomik güç dengeleri üzerindeki etkileri bakımından da değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.<sup>64</sup>

İran merkezli savaşın enerji maliyetlerini arttırmasının tarımsal üretim, gübre sanayisi, lojistik ağları ve uluslararası gıda tedarik zincirleri üzerinde doğrudan baskı oluşturduğu ifade edilmektedir. Haberde, yükselen petrol ve taşımacılık maliyetlerinin özellikle tahıl, bitkisel yağ, et ve temel gıda ürünlerinin fiyatlarını küresel ölçekte arttırabileceği, bunun ise düşük ve orta gelirli ülkelerde enflasyon riskini derinleştireceği belirtilmektedir. Böylece, *Yeniavaz*, savaşın etkilerini yalnızca enerji piyasalarıyla sınırlamayıp küresel gıda güvenliği ve ekonomik sürdürülebilirlik açısından da değerlendirmektedir.<sup>65</sup>

Suudi Arabistan'dan yapılan değerlendirmelere dayanılarak İran merkezli çatışmaların derinleşmesi durumunda brent petrol fiyatının varil başına 180 dolar seviyesini aşabileceği uyarısına yer verilmektedir. *Yeniavaz*, Hürmüz Boğazı'nda yaşanabilecek olası kesintilerin küresel petrol arzını ciddi biçimde daraltabileceğini ve bunun enerji ithalatçısı ülkelere üretim maliyetleri, enflasyon ve ekonomik büyüme üzerinde ağır baskılar oluşturabileceğini aktarmaktadır. Bu değerlendirme, savaşın küresel enerji piyasalarında uzun süreli fiyat istikrarsızlığı yaratma potansiyeline sahip olduğunu göstermesi bakımından önem taşımaktadır.<sup>66</sup>

Kanalın *Reuters* kaynaklı analizinde, İran'daki savaşın etkilerinden en fazla enerji ithalatına bağımlı ekonomilerin zarar göreceği belirtilmektedir. Haberde, özellikle Almanya, İtalya, Birleşik Krallık, Japonya, Hindistan, Türkiye, Sri Lanka, Pakistan ve Mısır gibi ülkelerin yükselen enerji maliyetleri, enflasyon baskısı, döviz kuru dalgalanmaları ve tedarik zincirindeki aksamalar nedeniyle ciddi ekonomik risklerle karşı karşıya kalabileceği ifade edilmektedir. Ayrıca Ortadoğu'daki enerji ithalatçısı ülkeler ile sınırlı mali kaynaklara sahip gelişmekte olan ekonomilerin savaşın olumsuz sonuçlarını daha ağır hissedeceği, Hürmüz Boğazı üzerinden

---

<sup>64</sup> *Yeniavaz* (2026), "İran müharibə başlayandan Çinə 11,7 milyon barel neft ixrac edib", 11.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/263006/iran-muharibe-baslayandan-cine-117-milyon-barel-neft-ixrac-edib>.

<sup>65</sup> *Yeniavaz* (2026), "İranla müharibə dünyada ərzaq qiymətlərini kəskin artırır bilər – Səbəb, 18.03.2026", Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/263410/iranla-muharibe-dunyada-erzaq-qiymetlerini-keskin-artirir-biler-sebeb>.

<sup>66</sup> *Yeniavaz* (2026), "Səudiyyə Ərəbistanından xəbərdarlıq: Neftin qiyməti 180 dolları keçə bilər", 21.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/263559/seudiyye-erebistanindan-xeberdarliq-neftin-qiymeti-180-dollar-kece-biler>.

geçen küresel petrol ticaretinde yaşanabilecek herhangi bir aksamanın ise Avrupa, Asya ve Ortadoğu'nun geniş bir bölümünde ekonomik kırılganlığı arttıracığı vurgulanmaktadır.<sup>67</sup>

#### 4.1.2. *Report.az* Örneğinde İran–ABD Savaşı'nın Haber Söylemi

İran–ABD Savaşı'na ilişkin haber söyleminin inceleneceği bir diğer Azerbaycan haber kuruluşu ise *Report.az*'dır. *Report.az*, bağımsız bir medya kuruluşu olarak faaliyet göstermesine rağmen, yayın politikası ve haber çerçevesi bakımından devlet kurumlarına yakın bir çizgide konumlandığı yönünde değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda, ajansın haber söylemi, özellikle dış politika, güvenlik ve ulusal çıkarları ilgilendiren konularda resmi kurumların açıklamalarını ve devletin dış politika perspektifini ön plana çıkaran bir yayın yaklaşımı sergilemektedir.

5 Mart 2026'da<sup>68</sup> İran'dan fırlatılan dört insansız hava aracı Nahçıvan'daki sivil hedefleri vurmuş; saldırılarda Nahçıvan Uluslararası Havalimanı terminali ile Şekerabad (Şəkərabad) köyündeki bir okulun yakını isabet almıştır. Azerbaycan Savunma Bakanlığı<sup>69</sup>, İHA'lardan birinin hava savunma sistemlerince düşürüldüğünü, saldırılarda sivillerin yaralandığını ve sivil altyapının zarar gördüğünü açıklamıştır. *Report.az*'ın haberlerinde İran'ın Nahçıvan'a yönelik insansız hava aracı saldırısı, Azerbaycan'ın diplomatik girişimleri ve uluslararası hukuk çerçevesinde yürüttüğü temaslar ön plana çıkarılmış; Dışişleri Bakanı Ceyhun Bayramov'un İran'dan resmi izahat talep etmesi, BM Genel Sekreteri'ne mektup göndermesi ve konuyu uluslararası platformlara taşıması ayrıntılı biçimde aktarılmıştır.<sup>70</sup> Aynı zamanda İran Dışişleri Bakanı Seyid Abbas Arakçi (Erakçi) ile gerçekleştirilen telefon görüşmeleri ve ikili temaslar, krizin diplomatik yollarla çözümüne yönelik çabalar olarak sunulurken, Azerbaycan'ın egemenliği ve güvenliğine ilişkin resmi söylem haberlerin temel çerçevesini oluşturmuştur.<sup>71</sup>

<sup>67</sup> *Yeniavaz* (2026), “İrandaki müharibədən ən çox hansı ölkələr əziyyət çəkəcək?”, 21.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026. Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/263565/irandaki-muharibeden-en-cox-hansi-olkeler-eziyyet-cekecek>.

<sup>68</sup> *Report.az* (2026), “İran Naxçıvan aeroportuna dron hücumu”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/hadise/iran-naxcivan-aeroportuna-dron-hucumu-edib>.

<sup>69</sup> *Report.az* (2026), “MN: İran tərəfindən 4 pilotsuz uçuş aparatı hücum aktlarını törədib, biri sıradan çıxarılıb”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/herbi-xeberler/mn-iran-terefinden-4-pilotsuz-ucus-aparati-hucum-aktlarini-toredib-biri-siradan-cixarilib>.

<sup>70</sup> *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov: İran Naxçıvana dron hücumuna görə qısa müddətdə izahat verməlidir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi 10.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramov-iran-naxcivana-dron-hucumuna-gore-qisa-muddetde-izahat-vermelidir>; *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov İranın Naxçıvana dron hücumu ilə bağlı BMT Baş katibinə məktub ünvanlayıb”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 10.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramov-iranin-naxcivana-dron-hucumu-ile-bagli-bmt-bas-katibine-mektub-unvanlayib>.

<sup>71</sup> *Report.az* (2026), “Azərbaycan XİN başçısı Əraqçiyə dron hücumu ilə bağlı qəti etirazını bildirib”, 05.03.2026, Erişim tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramov-iranin-xarici-isler-naziri-seyid-abbas-eraqci-ile-danisisib>; *Report.az* (2026), *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov: İran tərəfi məsələni araşdırmağa ciddi şəkildə söz verdi, biz də nəticələri gözləyirik - ƏLAVƏ OLUNUB”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramov-report->

Nahçıvan'a insansız hava araçlarının fırlatılması dünya gündemine de yansımıştır. Örneğin, *Reuters*'in aktardığına göre, İran'a ait olduğu belirtilen insansız hava araçlarının 5 Mart 2026 tarihinde Nahçıvan'a düşmesi, Azerbaycan'ın misilleme açıklamalarına ve İran'ın iddiaları reddetmesine yol açarak iki ülke arasındaki güvenlik ve diplomatik gerilimi derinleştirmiştir. Olay, ABD-İran çatışmasının Güney Kafkasya'ya sıçrama riskini ortaya koyarken, bölgesel istikrar ve enerji güvenliği açısından da önemli sonuçlar doğurabilecek bir gelişme olarak öne çıkmıştır.<sup>72</sup>

*Associated Press*, Azerbaycan'ın Nahçıvan'a yönelik İran İHA saldırısı iddiasını, dört kişinin yaralanmasını, İran'ın iddiaları reddetmesini ve Bakü'nün misilleme hazırlıklarını *Reuters*'a benzer biçimde aktarmaktadır. Ayrıca, olayın Azerbaycan-İran ilişkileri ve bölgesel jeopolitiğe etkisi de değerlendirilmektedir.<sup>73</sup>

*The Guardian*'da yayımlanan haberde, İran'a ait olduğu belirtilen insansız hava araçlarının Azerbaycan'daki bir havaalanını hedef aldığı ve saldırıda dört kişinin yaralandığı aktarılmıştır. Haberde, Azerbaycan yönetiminin olayı ulusal güvenliğe yönelik ciddi bir tehdit olarak değerlendirdiği ve İran'a karşı misilleme yapılacağını açıkladığı belirtilmiştir.<sup>74</sup>

*Report.az*, 5 Mart 2026 tarihinde Cumhurbaşkanı İlham Aliyev başkanlığında gerçekleştirilen Güvenlik Konseyi toplantısını, İran'ın Nahçıvan'a yönelik insansız hava aracı saldırısına karşı devletin güvenlik ve kriz yönetimi mekanizmalarının devreye sokulduğu kritik bir karar süreci olarak çerçevelemiştir.<sup>75</sup> Aliyev, İran'ın Azerbaycan'a yönelik eylemlerinin münferit olaylar olmadığını, daha önce de Tahran'daki Azerbaycan Büyükelçiliğine düzenlenen saldırı başta olmak üzere benzer terör eylemlerinin gerçekleştiğini vurgulayarak, Nahçıvan'a yönelik İHA saldırısını bu sürecin devamı olarak değerlendirmiştir. Aliyev, İran'ın Nahçıvan'a yönelik

---

xeber-verir-ki-bunu-azerbaycan-xarici-isler-naziri-ceyhun-bayramov-moldovali-hemkari-mixay-popsoyla-birlikde-bakida-metbuat-ucun-brifinqde-deyib-cenab-prezidentin-dunenki-fikirleri-aciq-bir-mesajdir-dunen-iran-xin-rehb; Report.az (2026), "Ceyhun Bayramov Əraqçiyə dron hücumları barədə: Araşdırmaların tamamlanması vacibdir – YENİLƏNİB", 17.03.2026, Erişim Tarihi: 07.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramovla-abbas-eraqci-ikiterefli-meseleleri-muzakire-edibler>.

<sup>72</sup> Naile Bagirova & Lucy Papachristou (2026), "Azerbaijan says four injured by Iranian drones, vows to retaliate", *Reuters*, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/middle-east/azerbaijan-says-four-injured-by-iranian-drones-vows-retaliate-2026-03-05>.

<sup>73</sup> Aida Sultanova & Dasha Litvinova (2026), "Azerbaijan accuses neighbor Iran of a drone attack and vows to retaliate", *Associated Press*, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://apnews.com/article/azerbaijan-iran-drone-war-airport-neighbor-34ab541f4bee87337f35e44b9e3fece6>.

<sup>74</sup> Pjotr Sauer (2026), "Azerbaijan accuses Iran of 'terrorist' drone attack on airport that injured four people", *The Guardian*, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.theguardian.com/world/2026/mar/05/azerbaijan-accuses-iran-drone-attack-airport-injured-people>.

<sup>75</sup> *Report.az* (2026), "İlham Əliyevin sədrliyi ilə Təhlükəsizlik Şurasının iclası keçirilib", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/ilham-eliyevin-sedrliyi-ile-tehlikesizlik-surasinin-iclası-kecirilib05032026>.

insansız hava aracı saldırısını yalnızca tekil bir güvenlik ihlali olarak değerlendirmemiş, bunu İran'ın uzun yıllardır Azerbaycan'a karşı sürdürdüğü düşmanca politikanın bir uzantısı olarak nitelendirmiştir. Aliyev, Tahran'daki Azerbaycan Büyükelçiliğine düzenlenen silahlı saldırı<sup>76</sup>, Azerbaycan'da İran bağlantılı casusluk ve terör faaliyetleri ile dini radikal grupların desteklenmesi gibi olayları hatırlatarak, Nahçıvan'a yönelik saldırının bu zincirin yeni bir halkası olduğunu ifade etmiştir. Bu çerçevede, Azerbaycan yönetimi, İran'ın eylemlerini yalnızca askeri bir tehdit değil, aynı zamanda devlet destekli terör ve hibrit güvenlik tehdidi kapsamında değerlendirmektedir. Haberde, ayrıca Azerbaycan'ın ulusal güvenliğini korumak amacıyla gerekli siyasi, diplomatik ve askeri tedbirleri almaya devam edeceği vurgulanırken, uluslararası toplumun İran'ın bölgesel istikrara zarar veren faaliyetlerine karşı daha kararlı bir tutum sergilemesi gerektiği mesajı öne çıkarılmaktadır. Bu söylem, Nahçıvan İHA saldırısının Azerbaycan'ın resmi güvenlik söyleminde geçmiş olaylarla ilişkilendirilerek süreklilik arz eden bir tehdit çerçevesinde konumlandırıldığını göstermektedir.<sup>77</sup> İlham Aliyev'in saldırıyı gerçekleştirenlerin uluslararası hukuk çerçevesinde ceza sorumluluğuna tabi tutulması gerektiğine yönelik açıklaması ise, *Report.az* tarafından adalet, hesap verebilirlik ve hukuki sorumluluk söylemi ekseninde kamuoyuna aktarılmıştır.<sup>78</sup> Böylece, kriz, askeri boyutunun yanı sıra diplomatik ve hukuki süreçler üzerinden de yönetilmeye çalışılmıştır.

İran'ın Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti'ne yönelik insansız hava aracı saldırılarının ardından Azerbaycan medyasında güvenlik, egemenlik ve diplomatik dayanışma eksenli yoğun bir haber gündemi oluşmuştur. *Report.az* da bu medya kurumlarından biri olarak özellikle Mart ayının ilk çeyreğinde yayınladığı haber akışında, saldırının askeri boyutundan ziyade uluslararası hukuk ihlali niteliği, sivil altyapıya etkileri ve Azerbaycan'ın yürüttüğü diplomatik girişimler ön plana çıkarılmıştır. İlham Aliyev'in açıklamaları, Azerbaycan Dışişleri Bakanlığı'nın diplomatik temasları ve çok sayıda ülke ile uluslararası kuruluşun destek mesajları, haberlerin temel çerçevesini oluştur muştur. *Report.az*'ın haberlerinde, İran'ın Nahçıvan'a yönelik insansız hava aracı saldırısının ardından Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in saldırıyı “*namertçe*” ve “*nankörce*” olarak nitelendiren açıklamalarına geniş yer verilmiş; ayrıca Azerbaycan'ın

<sup>76</sup> Azerbaycan Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı (2023), “No:033/23, Press release regarding the armed attack on the Embassy of the Republic of Azerbaijan in the Islamic Republic of Iran”, 27.01.2023, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.mfa.gov.az/en/news/no03323>.

<sup>77</sup> *Report.az* (2026), “Prezident: Birinci dəfə deyil ki, İran dövləti Azərbaycanla və azərbaycanlılara qarşı terror aktları həyata keçirir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/prezident-birinci-defe-deyil-ki-iran-dovleti-azerbaycana-ve-azerbaycanlilara-qarsi-terror-aktleri-heyata-kecirir>.

<sup>78</sup> *Report.az* (2026), “Prezident: Bu terror aktını törədənlər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməlidir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/ilham-eliyev-bu-terror-aktini-toredenler-cinayet-mesuliyyetine-celb-edilmelidir>.

İran'daki diplomatik heyetini geri çekme kararı<sup>79</sup> ve Bakanlar Kurulu kararıyla Azerbaycan–İran devlet sınırında yük taşıyan araçların geçişi geçici olarak durdurulması<sup>80</sup>, devletin egemenlik ve ulusal güvenlik ekseninde attığı kararlı bir diplomatik adım olarak sunulmuştur.<sup>81</sup> Ajans, Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın saldırıya ilişkin açıklamalarının uluslararası basında geniş yankı uyandırdığını vurgulayarak, Azerbaycan'ın resmi söyleminin küresel kamuoyunda görünürlük kazandığını ön plana çıkarmıştır.<sup>82</sup>

2026'nın Mart'ında *Report.az*'ın haber söyleminde uluslararası destek açıklamalarına geniş yer verilmesi de dikkat çekmektedir. Azerbaycan Dışişleri Bakanlığı, X (Twitter) platformundaki resmî hesabı üzerinden Azerbaycan'a destek açıklamasında bulunan ülkelere teşekkürlerini iletmiştir.<sup>83</sup> İran'ın Nahçıvan'a yönelik insansız hava aracı saldırısının ardından çok sayıda devlet yetkilisi, uluslararası kuruluş ve yabancı ülke temsilcisinin Azerbaycan'a destek mesajları yayımladığını ve saldırıyı uluslararası hukukun ihlali olarak kınadığını öne

---

<sup>79</sup> *Report.az* (2026), “Azərbaycan İrandan bütün diplomatik heyətini çıxarır”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/azerbaycan-irandan-diplomatik-heyetini-cixarir10>.

<sup>80</sup> *Report.az* (2026), “Azərbaycan-İran dövlət sərhədindən yük avtomobillərinin hərəkəti tam dayandırılıb – RƏSMİ”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/nazirler-kabinetinin-melumatı>.

<sup>81</sup> *Report.az* (2026), “İlham Əliyev İranın Naxçıvana dron hücumunu namərd və nakişi zərbə adlandırır”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ilham-eliyev-iranin-naxcivana-dron-hucumunu-namerdce-ve-nakisi-kimi-zerbe-adlandirib>.

<sup>82</sup> *Report.az* (2026), “Prezident İlham Əliyevin İranın Azərbaycana hücumu barədə bəyanatları xarici mediada geniş işıqlandırılıb – İCMAL”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/prezident-ilham-eliyevin-iranin-azerbaycana-hucumu-barede-beyanatlari-xarici-mediada-genis-isiqlandirilib-icmal>.

<sup>83</sup> Azerbaijan Ministry of Foreign Affairs (2026), “Azerbaijan expressed its gratitude to the countries that supported it following Iran's unmanned aerial vehicle (UAV) attack on Nakhchivan”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: [https://x.com/AzerbaijanMFA/status/2029899649146921087?ref\\_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembe d%7Ctwterm%5E2029899649146921087%7Ctwgr%5Ea9bd57d30c59ec5b1a24954304c785f858c86a31%7Ctw con%5Es1\\_&ref\\_url=https%3A%2F%2Freport.az%2Fxarici-siyaset%2Firanin-naxcivana-dron-hucumu-ile-bagli-azerbaycanin-yaninda-olan-olkelere-tesekkur-edilib](https://x.com/AzerbaijanMFA/status/2029899649146921087?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembe d%7Ctwterm%5E2029899649146921087%7Ctwgr%5Ea9bd57d30c59ec5b1a24954304c785f858c86a31%7Ctw con%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Freport.az%2Fxarici-siyaset%2Firanin-naxcivana-dron-hucumu-ile-bagli-azerbaycanin-yaninda-olan-olkelere-tesekkur-edilib).

çıkarılmışdır. Azərbaycan'ı destekleyen ölkələr olaraq, Türkiyə<sup>84</sup> və Pakistan<sup>85</sup> başda olmaq üzərə, Kazakistan<sup>86</sup>, Gürcistan<sup>87</sup>, Özbəkistan<sup>88</sup>, Ukrayna<sup>89</sup>, Moldova<sup>90</sup>, Almaniya<sup>91</sup>, Polonya,

---

<sup>84</sup> *Report.az* (2026), “Ərdogan: Türkiyə İranın Naxçıvana dron hücumundan narahatlıq duyub”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/erdogan-turkiye-iranin-naxcivana-dron-hucumundan-narahatliq-duyub>; *Report.az* (2026), “Rəsmi Ankara İranın Naxçıvana dron hücumu barədə: Bölgədə müharibənin yayılma riskini artırır”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.04.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/turkiye-xin-iranin-naxcivana-dron-hucumu-ile-bagli-beyanat-yayib>; *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov Hakan Fidanla İranın Naxçıvana hücumunu müzakirə edib – YENİLƏNİB”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/ceyhun-bayramov-hakan-fidanla-iranin-naxcivana-hucumunu-muzakire-edib>; *Report.az* (2026), “Türkiyə və Azərbaycan müdafiə nazirləri İranın Naxçıvana hücumunu müzakirə ediblər”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/azerbaycan-ve-turkiye-mudafie-nazirleri-arasinda-telefon-danisiqi-olub05>; *Report.az* (2026), “Türkiyəli deputat: Naxçıvanda mülki infrastrukturun hədəfə alınması beynəlxalq hüquqa açıq hücumdur”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/turkiyeli-deputat-naxcivanda-mulki-infrastrukturun-hedefe-alinmasi-beynelxalq-huquqa-aciq-hucumdur>; *Report.az* (2026), “Türkiyəli general: Naxçıvana hücum göstərir ki, İran hökuməti başını itirib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/turkiyeli-general-naxcivana-hucum-gosterir-ki-iran-hokumeti-basini-itirib>.

<sup>85</sup> *Report.az* (2026), “Pakistan İranın hücumlarından sonra Azərbaycanla həmrəylik ifadə edib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/pakistan-iranin-hucumlarindan-sonra-azerbaycanla-hemreylik-ifade-edib>.

<sup>86</sup> *Report.az* (2026), “Tokayev İranın Naxçıvana hücumunu pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/tokayev-iranin-naxcivana-hucumunu-pisleyib>; *Report.az* (2026), “Qazaxıstan XİN rəhbəri İranın Naxçıvana hücumundan dərin narahatlıq ifadə edib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/qazaxistan-xin-rehberi-ceyhun-bayramova-zeng-edib>.

<sup>87</sup> *Report.az* (2026), “İrakli Kobaxidze İlham Əliyevə zəng edərək Naxçıvana dron hücumunu pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/gurcustanin-bas-naziri-ilham-eliyev-zeng-edib>; *Report.az* (2026), “Gürcüstan XİN İranın Azərbaycana hücumunu kəskin pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/gurcustan-xin-iranin-azerbaycana-hucumunu-keskin-pisleyib>.

<sup>88</sup> *Report.az* (2026), “Mirziyoyev İlham Əliyevə zəng edib, İranın Azərbaycana hücumunu qınayıb”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/mirziyoyev-ilham-eliyev-zeng-edib-iranin-azerbaycana-hucumunu-qinayib>.

<sup>89</sup> *Report.az* (2026), “Sibiq: Azərbaycana hücum bir daha nümayiş etdirir ki, Tehrandakı rejim qlobal təhdiddir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/sibiqa-ukrayna-iranin-azerbaycana-zerbesini-pisleyib>.

<sup>90</sup> *Report.az* (2026), “Moldova İranın Naxçıvana hücumlarını qətiyyətlə pisləyir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/moldova-iranin-naxcivana-hucumlarini-qetiyetle-pisleyir>.

<sup>91</sup> *Report.az* (2026), “Almaniya İranın hücumları fonunda Azərbaycanla həmrəyliyi ifadə edib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Tarihi: <https://report.az/xarici-siyaset/almaniya-iranin-hucumlari-fonunda-azerbaycanla-hemreyliyini-ifade-edib>.

İspanya<sup>92</sup>, Macaristan<sup>93</sup>, Letonya<sup>94</sup>, Litvanya<sup>95</sup>, Finlandiya<sup>96</sup>, İsveç<sup>97</sup>, İsrail<sup>98</sup>, ABD<sup>99</sup>, Arap ölkələri (Katar, Kuveyt, Birləşik Arap Emirləkləri və Suudi Arabistan)<sup>100</sup> və digər bir çox ölkənin yanı sıra, çeşitli uluslararası kuruluşlar və təmsilçilərinə -Birləşmiş Məmlətlər<sup>101</sup>, AİPAÇ<sup>102</sup>, GUAM – Demokrasi və İkonomik Kalkınma Örgütü<sup>103</sup>, Avropa Birliğı'nin Azərbaycan Bütökəlcisi Marijana Kujundžić<sup>104</sup>, Avropa Birliğı (AB) Dış İlişkilər və Güvenlik Politikası Yüksek Təmsilçisi Kaja Kallas<sup>105</sup>, Azərbaycan'ın egemenliğı ve toprak bütönlüğüne destek veren açıklamaları çerçevesinde yer verilmiştir.

<sup>92</sup> Report.az (2026), "İspaniya XİN İranın dron hücumları barədə: Bu, suverenliyin kobud şəkildə pozulmasıdır", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ispaniya-xin-iranin-dron-hucumlari-barede-bu-suverenliyin-kobud-sekilde-pozulmasidir>.

<sup>93</sup> Report.az (2026), "Macaristanın Bakıdakı səfirliyi İranın Naxçıvana hücumlarını pisləyib", 06.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/macaristanin-bakidaki-sefirliyi-iranin-naxcivana-hucumlarini-pisleyib>.

<sup>94</sup> Report.az (2026), "Latviya Prezidenti İranın Azərbaycana hücumunu qınayıb", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/latviya-prezidenti-ilham-eliyev-zeng-edib>.

<sup>95</sup> Report.az (2026), "Litva Naxçıvana hücumu qətiyyətlə pisləyir", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/litva-naxcivana-hucumu-qetiyyetle-pisleyir>.

<sup>96</sup> Report.az (2026), "Finlandiya İranın Azərbaycana hücumunu pisləyib", 06.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/finlandiya-iranin-azerbaycana-hucumunu-pisleyib>.

<sup>97</sup> Report.az (2026), "İsveç İranın Naxçıvana zərbələrindən sonra Azərbaycanla həmrəyliyi ifadə edib", 06.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/isvece-iranin-naxcivana-zerbelerinden-sonra-azerbaycanla-hemreyliyini-ifade-edib>.

<sup>98</sup> Report.az (2026), "İsrail XİN İranın Naxçıvana hücumu barədə: karnaval bitdi, maskalar düşdü", 05.03.2026, Erişim tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/israil-xin-iran-veziyyete-nezaretitamamile-itirib>.

<sup>99</sup> Report.az (2026), "ABŞ İranın Naxçıvana endirdiyi zərbələrdən sonra Azərbaycanla həmrəyliyi bəyan edib", 06.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/abs-iranin-naxcivana-endirdiyi-zerbelerden-sonra-azerbaycanla-hemrey-oldugunu-bildirib>.

<sup>100</sup> Report.az (2026), "Qətər İranın Azərbaycana dron hücumunu pisləyib", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/qeterin-xarici-isler-nazirliyi-iranin-azerbaycana-zerbelerini-pisleyib>; Report.az (2026), "BƏƏ Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib, İranın Azərbaycan ərazisinə hücumunu pisləyib", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/bee-prezidenti-ilham-eliyev-zeng-edib>; Report.az (2026), "Küveyt İranın Naxçıvana zərbələrini pisləyib", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/kuveyt-iranin-naxcivana-zerbelerini-pisleyib>; Report.az (2026), "Ər-Riyad İranın Naxçıvana zərbələrini tənqid edib: Tehranın düşmənçilik kursuna haqq qazandırmaq olmaz", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/seudiyye-erebistani-iranin-azerbaycana-dron-zerbelerini-pisleyib>.

<sup>101</sup> Report.az (2026), "BMT nümayəndəliyi İranın Naxçıvana zərbələri fonunda Azərbaycanla həmrəylik bildirib", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/bmt-numayendeliyi-iranin-naxcivana-zerbeleri-fonunda-azerbaycanla-hemreylik-bildirib>.

<sup>102</sup> Report.az (2026), "AİPAÇ İranın Azərbaycana hücumunu pisləyib", 05.03.2026, Erişim Adresi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/aipac-iranin-azerbaycana-hucumunu-pisleyib>.

<sup>103</sup> Report.az (2026), "GUAM İran dronlarının Naxçıvana hücumlarını pisləyib", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/guam-iran-dronlarinin-naxcivana-hucumlarini-pisleyib>.

<sup>104</sup> Report.az (2026), "Kuyunçiq: İranın Naxçıvana hücumları müharibənin yayılma riskini artırır", 05.03.2026, Erişim tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/kuyuncic-iranin-naxcivana-hucumlarimuharibenin-yayilma-riskini-artirir>.

<sup>105</sup> Report.az (2026), "Kaya Kallas: İranın Naxçıvana zərbələri tamamilə qəbuləilməzdir", 05.03.2026, Erişim Tarihi 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/kaya-kallas-iranin-naxcivana-zerbeleri-tamamile-qebuledilmezdir>.

*Report.az*'ın Mart ayının ilk günlerine ait haber akışı, Azərbaycan'ın uluslararası alanda yalnız olmadığı və İran'ın saldırısının uluslararası toplum tarafından geniş çapta tepkiyle karşılandığı yönündeki söylemi güçlendirmektedir.

Nahçıvan krizi sürecinde Azərbaycan mediasının yalnızca gelişmeleri aktaran bir araç olmadığı, aynı zamanda devletin diplomatik söylemini kamuoyuna aktaran ve uluslararası desteği görünür kılan bir iletişim işlevi üstlendiği görülmektedir. Uluslararası medya ise, aynı gelişmeleri daha geniş bölgesel güvenlik dinamikleri içerisinde değerlendirerek, daha ziyade bu çatışmanın jeopolitik sonuçlarına odaklanmıştır. Bu farklılık, aynı olayın farklı medya sistemlerinde farklı haber çerçeveleriyle sunulduğunu ortaya koymakta ve medya söylemi çalışmalarına önemli bir örnek oluşturmaktadır.

*Report.az*'ın haber gündeminde, ABD–İran Savaşı'nın bölgesel yansımalarından biri olarak İran'dan fırlatılan bir balistik füzenin Türkiye hava sahasında etkisiz hale getirilmesi olayı da önemli bir yer tutmuştur.<sup>106</sup> Bu, yalnızca askeri bir gelişme olarak değil, Türkiye'nin egemenlik haklarına yönelik bir tehdit ve buna karşı geliştirilen ulusal güvenlik refleksinin göstergesi olarak sunulmaktadır. Bununla birlikte, Türk Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın İran Dışişleri Bakanı Abbas Erakçi, ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio ve Pakistan Dışişleri Bakanı İshak Dar ile gerçekleştirdiği diplomatik temaslara geniş yer verilmesi, *Report.az*'ın Türkiye'yi krizi diplomatik kanallar aracılığıyla yönetmeye çalışan bir aktör olarak temsil ettiğini göstermektedir.<sup>107</sup> Benzer şekilde, İran'ın Ankara Büyükelçisi'nin Dışişleri Bakanlığı'na çağırılması, Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın konuya ilişkin açıklamaları ve NATO'nun İran'a yönelik kınama mesajı birlikte değerlendirildiğinde, haber söyleminde Türkiye'nin uluslararası hukuk ve kolektif güvenlik mekanizmaları tarafından desteklenen meşru bir aktör olarak konumlandırıldığı anlaşılmaktadır.<sup>108</sup> Buna karşılık, İran Silahlı

<sup>106</sup> *Report.az* (2026), "İrandan atılan raket Türkiye hava mekânında zərərsizləşdirilib", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/irandan-atilan-raket-turkiye-hava-mekaninda-zerersizlesdirilib>.

<sup>107</sup> *Report.az* (2026), "Hakan Fidan və Abbas Ərakçi arasında telefon danışığı olub", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/hakan-fidan-ve-abbas-erakci-arasinda-telefon-danisiqi-olub>; *Report.az* (2026), "Hakan Fidan Rubio ilə İranın atdığı raketi müzakirə edib", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/hakan-fidan-rubio-ile-iranin-atdigi-raketi-muzakire-edib>; *Report.az* (2026), "Fidan və Dar İranın Türkiye ərazisinə raket atmasını müzakirə ediblər", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/fidan-ve-dar-iranin-turkiye-erazisine-raket-atmasini-muzakire-edibler>.

<sup>108</sup> *Report.az* (2026), "İran səfiri Türkiye XİN-ə çağırılıb", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-sefiri-turkiye-xin-e-cagirilib>; *Report.az* (2026), "Ərdoganın müşaviri zərərsizləşdirilən raket haqqında: Türkiye təhlükəsizlik tədbirlərini qətiyyətlə davam etdirir", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/erdoganin-musaviri-zerersizlesdirilen-raket-haqqinda-turkiye-tehlukesizlik-tedbirlerini-qetiyetle-davam-etdirir>; *Report.az* (2026), "Ərdogan İrandan atılan raketin Türkiye hava mekânında zərərsizləşdirilməsinə münasibət bildirib", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/erdogan-irandan-atilan-raketin-turkiye-hava>

Kuvvetleri'nin füze saldırısını reddeden açıklamasına da yer verilmesi, haberlerde karşı tarafın resmi söylemine belirli ölçüde yer verildiğini göstermekle birlikte, genel haber çerçevesinin Türkiye'nin güvenlik kaygıları ve uluslararası destek söylemi etrafında şekillendiğine işaret etmektedir.<sup>109</sup> Bu yönüyle, *Report.az*'ın haber söylemi, İran-Türkiye gerilimini yalnızca askeri bir kriz olarak değil, aynı zamanda diplomatik meşruiyet, ulusal güvenlik ve uluslararası dayanışma bağlamında anlamlandıran bir çerçeve sunmaktadır.

Haber akışında Azerbaycan ve Türkiye ile yaşanan kriz sonrasında, İran'ın söz konusu füze ve İHA saldırısı iddialarını yalanlayan resmi bir tekzip açıklaması da yer almıştır. Olayın ardından İran tarafı saldırıları yalanlamıştır.<sup>110</sup> İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan, Geçici Liderlik Konseyi'nin aldığı karar doğrultusunda, İran'a yönelik bir saldırı olmadığı sürece komşu ülkelere askeri müdahalede bulunmayacaklarını ve füze saldırısı düzenlemeyeceklerini açıklayarak komşu ülkelerden özür dilemiştir. Bu açıklama, İran'ın bölgesel gerilimi azaltmayı ve komşu devletlerle ilişkilerini diplomatik söylem üzerinden normalleştirmeyi hedeflediğini ortaya koymaktadır.<sup>111</sup>

Portal, İran-ABD krizi dönemindeki haber akışında yalnızca Azerbaycan'ı doğrudan etkileyen gelişmelere değil, aynı zamanda İran, ABD ve bölgesel güvenlik ortamını ilgilendiren uluslararası gelişmelere de kapsamlı biçimde yer vermektedir. Savaşın ilk gününde uluslararası kamuoyunda en geniş yankı uyandıran ve dünya medyasının manşetlerine taşınarak ister medya kurumları, isterse de politikacı ve analistler tarafından en sert biçimde kınanan olaylardan biri, İsrail'in İran'ın Hürmüzgan eyaletine bağlı Minab kentindeki bir kız okuluna düzenlediği hava saldırısı olmuştur. *Report.az* da bu gelişmeye geniş yer vermiş; ilk açıklamalarda saldırıda ilk anda 24 kız öğrencinin yaşamını yitirdiği bildirilirken, ilerleyen saatlerde ise can kaybının önemli ölçüde artarak daha sonra ise 150-160 kız öğrenci ölümüne ilişkin haber güncellemeleri aktarmıştır. Eğitim kurumlarının ve sivilin hedef alınmasının çatışmanın insani boyutunu

---

mekanında-zerersizlesdirilmesine-munasibet-bildirib; *Report.az* (2026), "NATO İranın Türkiyeni hədəf almasını qınayıb", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/nato-iranin-turkiyeni-hedef-almasini-qinayib>.

<sup>109</sup> *Report.az* (2026), "İran Silahlı Qüvvələri Türkiyəyə raket atmadığını bildirib", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-silahli-quvveleri-turkiyeye-raket-atmadigini-bildirib>.

<sup>110</sup> *Report.az* (2026), "İranın səfiri "Baku TV"nin bəzi suallarından yayınıb", 07.03.2026, Erişim Tarihi: 03.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/iranin-sefiri-baku-tv-nin-bezi-suallarından-yayinib>; *Report.az* (2026), "İran Silahlı Qüvvələri Türkiyəyə raket atmadığını bildirib", 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-silahli-quvveleri-turkiyeye-raket-atmadigini-bildirib>.

<sup>111</sup> *Report.az* (2026), "İran Prezidenti qonşu ölkələrdən hücumlara görə üzr istəyib", 07.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-prezidenti-qonsu-olkeleri-hucum-etmeyeceyik>.

derinləşdirdiği vurgulanarak, savaşın çocuklar ve sivil nüfus üzerindeki yıkıcı etkileri ön plana çıkarılmaktadır.<sup>112</sup>

İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan'ın Minab kentindeki kız okuluna düzenlenen hava saldırısını “*insanlık dışı bir suç*” olarak nitelendirdiği ve olayın İran halkının hafızasında unutulmayacağını ifade ettiği aktarılmaktadır. Ayrıca, Pezeşkiyan'ın, yaralılara acil yardım ulaştırılması için ilgili tüm kurumlara imkânlarını seferber etme çağrısında bulunduğu belirtilerek, saldırının insani sonuçlarının ve sivil kayıpların ön plana çıkarıldığı görülmektedir.<sup>113</sup>

İsrail Ordusu'nun Tahran'da Ali Hamaney'e ait olduğu belirtilen yeraltı askeri sığınığın imha edildiğini açıkladığı da aktarılmaktadır. İran'ın Dini Lideri ve ailsenin ölüm haberine ilişkin operasyonun İsrail'in hassas istihbarata dayalı hava saldırılarının kapsamını ve İran'ın üst düzey askeri altyapısını hedef alan stratejisini ortaya koyduğu vurgulanmaktadır.<sup>114</sup> Ardından, İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun Ali Hamaney'in öldürülme ihtimalinin yüksek olduğunu ileri sürmesi, İran'ın siyasi liderliğinin doğrudan hedef alındığı yönündeki söylemi öne çıkarmaktadır.<sup>115</sup> Ardından ise, ABD Başkanı Donald Trump'ın Hamaney'in ölümüne ilişkin haberleri “*güvenilir bilgiler*” olarak nitelendirdiğinin aktarılması, bu iddiaların uluslararası siyasal aktörler tarafından da gündeme taşındığı izlenimini güçlendirmektedir.<sup>116</sup> Bunu takip eden haberlerde İran'ın Dini Lideri Ali Hamaney'in oğlu Mücteba Hamaney'in eşi ile damadının öldürüldüğü<sup>117</sup>, ABD ve İsrail'in Tahran'a düzenlediği hava saldırılarında ağır yaralanan Hamaney'in eşi Mansure Huceste'nin yaşamını yitirdiği<sup>118</sup> ve Dini Lider Hamaney'in de öldürüldüğünün duyurulması ile İran'da hayatını kaybeden üst düzey askeri ve

<sup>112</sup> Report.az (2026), “İran XİN: Məktəbə endirilən zərbədə 160-dək şəxs ölüb - YENİLƏNİB-6”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranda-qizlar-mektebine-hava-zerbeleri-neticesinde-24-sagird-olub>.

<sup>113</sup> Report.az (2026), “Пезешкиан: Преступление в Минабе останется в памяти людей” (Pezeshkian: Minab'daki suç, insanların hafızasında kalacak), 28.02.2026, Erişim Tarihi: 03.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/ru/v-regione/pezeshekian-prestuplenie-v-minabe-ostanetsya-v-pamyati-lyudej>.

<sup>114</sup> Report.az (2026), “İsrail ordusu Xameneinin bunkerinin məhv edildiyini elan edib”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/israil-ordusu-xameneinin-bunkerinin-mehv-edildiyini-elan-edib>.

<sup>115</sup> Report.az (2026), “Netanyahu: Xameneinin həlak olması ehtimalı yüksəkdir”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/netanyahu-xameneinin-helak-olmasi-ehtimali-yuksekdir>.

<sup>116</sup> Report.az (2026), “Tramp Xameneinin ölümünü rəsmən təsdiqləyib – YENİLƏNİB”, 01.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/tramp-xameneinin-olum-xeberlerini-etibarli-melumat-adlandirib>.

<sup>117</sup> Report.az (2026), “Tehrana endirilən zərbələrdə Xameneinin kürəkəni və gəlini həlak olub”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/tehrana-endirilən-zerbelerde-xameneinin-oglu-ve-gelini-helak-olub>.

<sup>118</sup> Report.az (2026), “Seyid Əli Xameneinin həyat yoldaşı ölüb”, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/eli-xameneinin-arvadi-olub>.

siyasi yetkililerin isimlerinin yayımlanması, medya söyleminde İran devletinin karar alma mekanizmasının ciddi biçimde zayıfladığı yönünde bir çerçeve oluşturmuştur.<sup>119</sup> Haberlerde, saldırıların yalnızca İran'ın siyasi ve askeri karar alma mekanizmasını değil, üst düzey yönetimin aile çevresini de hedef aldığı vurgulanarak, çatışmanın sembolik ve psikolojik etkilerini öne çıkaran bir haber çerçevesi sunulmaktadır.

Hava saldırılarında Ali Hamaney ve diğer üst düzey yetkililere ait olduğu belirtilen hedeflerin yanı sıra Cumhurbaşkanlığı yerleşkesi ile Savunma ve İstihbarat Bakanlığına bağlı tesislerin; Tahran, İsfahan, Kum, Kerec, Kirmanşah, Tebriz ve Lorestan'da eş zamanlı vurulması, operasyonların yalnızca askeri değil, İran'ın siyasi ve idari merkezini de hedef alan ülke çapında stratejik bir harekâta dönüştüğünü göstermektedir.<sup>120</sup>

Portalın haberlerinde, İran Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan'ın, Mücteba Hüseyini Hamaney'in yeni dini lider olarak seçilmesini "*İran halkının ülkeyi yönetme iradesinin bir tezahürü*" olarak değerlendirdiği ve yeni lidere başarı dileklerini ilettiği aktarılmaktadır. Pezeşkiyan'ın açıklamaları üzerinden yeni liderliğin meşruiyetinin ve siyasal istikrarın kamuoyu nezdinde güçlendirilmesine yönelik bir söylem inşa edildiği görülmektedir.<sup>121</sup>

*Report.az*, *Associated Press*'e dayandırdığı haberinde, CIA'in Ali Hamaney ve üst düzey İranlı yetkilileri aylarca izleyerek elde ettiği istihbaratı İsrail'e aktardığını, bunun da operasyonların planlanması ve zamanlamasında etkili olduğunu ileri sürmektedir.<sup>122</sup> *Associated Press* kaynaklı haberde de, benzer şekilde, CIA'in Hamaney ve üst düzey İranlı yetkilileri aylarca takip ederek elde ettiği istihbaratı İsrail ile paylaştığı, bunun da İran'a yönelik operasyonların planlanması ve zamanlamasında belirleyici rol oynadığı vurgulanmıştır.<sup>123</sup> İran'ın eski Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad'ın öldürüldüğüne ilişkin haberin paylaşılması ise, söz konusu

<sup>119</sup> *Report.az* (2026), "İran ali dini lider Əli Xameneinin ölümünü təsdiqləyib – RƏSMİ", 01.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranin-ali-dini-rehberi-eli-xamanei-ooldurulub-resmi>; *Report.az* (2026), "İranda öldürülən yüksək vəzifəli şəxslərin adları açıqlanıb – YENİLƏNİB", 01.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranda-oldurulen-yuksekvazifeli-sexslerin-adlari-aciqlanib>.

<sup>120</sup> *Report.az* (2026), "KİV: İranda prezidentin iqamətgahı, məmurların evləri zərbələrə məruz qalıb – YENİLƏNİB", 28.02.2026, Erişim Tarihi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/israil-iranin-bir-nece-seherine-zerbe-endirib>.

<sup>121</sup> *Report.az* (2026), "Pezeşkian İranın yeni ali rəhbəri barədə paylaşım edib", 09.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/pezeskian-iranin-yeni-rehberi-barede-paylasim-edib>.

<sup>122</sup> *Report.az* (2026), "ABŞ kəşfiyyatı Xamenei və iranlı siyasətçiləri bir neçə ay izləyib", 01.03.2026, Erişim tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/abs-kesfiyyati-xamenei-ve-iranli-siyasetcileri-bir-nece-ay-izleyib>.

<sup>123</sup> Josef Federman & David Klepper (2026), "CIA tracked Iranian leaders for months ahead of attacks that began with 3 strikes in 60 seconds", *Associated Press*, 01.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.militarytimes.com/flashpoints/middle-east/2026/03/02/cia-tracked-iranian-leaders-for-months-ahead-of-attacks-that-began-with-3-strikes-in-60-seconds/>.

çerçevenin İran rejiminin siyasal sürekliliğinin tehdit altında olduğu anlatısını daha da pekiştirdiğini göstermektedir.<sup>124</sup>

İsrail ve ABD saldırılarının İran'daki etkilerinin yanı sıra ülkenin savunma kapasitesi ve askeri hazırlıklarına da yer verilmiş; İran'ın bir tonu aşan savaş başlıklı balistik füzeleri kullanmaya hazırlandığı ve bunun çatışmanın askeri boyutu ile bölgesel güvenlik risklerini artırabileceği belirtilmiştir.<sup>125</sup> ABD ve İsrail saldırılarında 9.669'dan fazla sivil altyapı unsurunun, aralarında 7.943 konut, 1.617 iş yeri ile sağlık ve eğitim kurumlarının da bulunduğu tesislerin zarar gördüğü; çatışmaların sivil altyapı ve yaşam koşulları üzerinde ağır etkiler yarattığı vurgulanmaktadır.<sup>126</sup> İsrail Savunma Kuvvetleri'nin değerlendirmesine göre, savaşın başlamasından bu yana İsrail ve ABD'nin İran'a yönelik hava saldırılarında 3.000'den fazla İran askerinin hayatını kaybettiği bildirilmektedir. Bu rakamın İran'ın resmi olarak açıkladığı kayıp sayılarının üzerinde olduğu belirtilerek, çatışmaların askeri yoğunluğunu ve yıkıcı etkisini vurgulayan bir haber çerçevesi oluşturulmaktadır.<sup>127</sup> İran Ordusu'nun ABD'ye ait askeri üsleri hedef alan füze saldırıları düzenlediği ve operasyonun, ABD'nin İran'a yönelik saldırılarına verilen doğrudan askeri bir karşılık olarak sunulduğu aktarılmaktadır. İran'ın ABD askeri varlığını hedef almasının, çatışmanın ikili düzeyden çıkarak bölgesel güvenlik mimarisini etkileyen daha geniş kapsamlı bir savaşa dönüştüğünü gösteren önemli bir gelişme olarak çerçevelendirildiği görülmektedir.<sup>128</sup> İran'ın İsrail'e yönelik füze saldırılarının ardından Tel Aviv ve ülkenin orta kesimindeki birçok şehirde hava saldırısı sirenlerinin devreye girdiği, gökyüzünde patlama seslerinin duyulduğu ve İsrail Savunma Kuvvetleri'nin İran'dan yeni füze atışları tespit ettiğini açıkladığı aktarılmaktadır. Saldırıların İsrail'in sivil yaşamını doğrudan etkilediği ve çatışmaların karşılıklı füze operasyonlarıyla daha geniş bir güvenlik krizine dönüştüğü vurgulanmaktadır.<sup>129</sup>

<sup>124</sup> *Report.az* (2026), "Əhmədinejadın qohumları onun ölüm xəbərini təkzib ediblər – YENİLƏNİB", 01.03.2026, Erişim Adresi: 07.07.2026. Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranin-kecmis-prezidenti-mahmud-ehmedinejad-oldurulub>.

<sup>125</sup> *Report.az* (2026), "İran ağırlığı 1 tondan çox olan döyüş başlıqlı raketlərdən istifadə etmək niyyətindədir", 10.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/iran-agirliqi-1-tondan-cox-olan-doyus-basliqli-raketlerden-istifade-etmek-niyyetindedir>.

<sup>126</sup> *Report.az* (2026), "İranda 9,6 mindən çox mülki obyektə ziyan dəyib", 14.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranda-9-6-minden-cox-mulki-obyekte-ziyan-deyib>.

<sup>127</sup> *Report.az* (2026), "İsrail və ABŞ-nin hava hücumları İranın 3 mindən artıq hərbcisinin ölümünə səbəb olub", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/israil-ordusu-muharibenin-baslangicindan-beri-iranin-3-000-den-cox-herbcisi-oldurulub>.

<sup>128</sup> *Report.az* (2026), "İran Fars körfəzi ölkələrində və İraqdakı ABŞ bazalarını bombalayıb", 01.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-ordusu-abs-bazalarini-bombalayib>.

<sup>129</sup> *Report.az* (2026), "İran Təl-Əvivdə İsrail Ordusunun nəqliyyat mərkəzinə PUA ilə zərbə endirib – YENİLƏNİB", 27.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/tel-evivde-hava-heyecani-siqnali-ise-saliniib-semada-partlayis-sesleri-esidilib>.

İran'a ilişkin daha bir haberde, İran Dışişleri Bakanlığı'nın, ülkenin güvenlik koşullarının daha da kötüleşmesi halinde Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması'ndan (NPT) çekilme seçeneğini değerlendirebileceği yönündeki açıklamalarına yer verilmektedir. Bu olasılığın yalnızca İran'ın nükleer politikasında önemli bir değişime işaret etmediği, aynı zamanda bölgesel güvenlik dengeleri ile uluslararası nükleer silahsızlanma rejimi açısından da ciddi sonuçlar doğurabilecek stratejik bir gelişme olarak çerçevelendirildiği görülmektedir.<sup>130</sup>

*Report.az*'ın savaş süresince yayımladığı haberler sırasında, Azerbaycan'ın sınır kapılarının diplomatlar ve çeşitli ülke vatandaşlarının tahliyesinde güvenli bir transit koridor olarak kullanıldığına ilişkin gelişmeler geniş biçimde ele alınmıştır. Bu haberler, Azerbaycan'ın bölgesel kriz yönetimindeki lojistik ve insani rolünü ön plana çıkaran bir söylem üretmektedir. Örneğin, İran'daki güvenlik krizinin derinleşmesi üzerine İran'da bulunan 8 ülke vatandaşının Azerbaycan'ın Astara Sınır Kapısı üzerinden güvenli şekilde tahliye edildiği aktarılmaktadır. Görüldüğü üzere, Azerbaycan'ın yalnızca kendi vatandaşlarının değil, farklı ülke vatandaşlarının da güvenli geçişini sağlayarak bölgesel insani yardım ve tahliye süreçlerinde önemli bir transit ülke rolü üstlendiği vurgulanmaktadır.<sup>131</sup> Konuyla ilgili başka bir haberde, Rusya'nın Tahran Büyükelçiliğinin, İran'daki Rus vatandaşlarına güvenlik gerekçesiyle ülkeyi Azerbaycan'ın Astara Sınır Kapısı üzerinden terk etmelerini tavsiye ettiği aktarılmaktadır. Azerbaycan'ın çatışma sürecinde yalnızca kendi vatandaşlarının değil, yabancı ülke vatandaşlarının tahliye edilmesinde de güvenli bir transit koridor olarak öne çıktığı ve bölgesel insani lojistik açısından stratejik bir rol üstlendiği vurgulanmaktadır.<sup>132</sup>

Bunun ilgili Rusya'nın *İtar-Tass* ajansı da haber paylaşmaktadır.<sup>133</sup> Bu kapsamda, İtalya'nın İran Büyükelçiliğinin 45 kişilik diplomatik heyetinin Astara Sınır Kapısı üzerinden güvenli şekilde tahliye edilmesine ilişkin habere geniş yer verilmiş; ayrıca Tacikistan, Çin ve Vatikan vatandaşlarının da aynı güzergâh üzerinden tahliye edildiği aktarılmıştır. 28 Şubat–5 Mart 2026 tarihleri arasında İran'dan Azerbaycan'a tahliye edilen kişi sayısının 1.300'ü aştığı belirtilerek

<sup>130</sup> *Report.az* (2026), "İran "Nüvə silahının yayılmaması haqqında" müqavilədən çıxıb", 28.03.2026, Erişim tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-nuve-silahinin-yayilmamasi-haqqinda-muqavileden-cixa-biler>.

<sup>131</sup> *Report.az* (2026), "Braziliya, Polşa, Çin, Nepal, Hindistan, BƏƏ, Fransa və Tunis vətəndaşları Azərbaycana təxliyə olunub - YENİLƏNİB-3", 01.03.2026, Erişim Tarihi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/irandan-5-tacikistan-vetendasi-azerbaycana-texliye-edilib>.

<sup>132</sup> *Report.az* (2026), "Rusiya İrandakı vətəndaşlarını Azərbaycan vasitəsilə ölkəni tərk etməyə çağırıb", 28.02.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/rusiyanin-irandaki-sefirliyi-oz-vetendaslarini-azerbaycan-vasitesile-olkeni-terk-etmeye-cagirib>.

<sup>133</sup> *Tass.ru* (2026), "Посольство РФ: в списках на выезд из Ирана через Азербайджан числятся 500 россиян" (Rusya Büyükelçiliği: İran'dan Azerbaycan üzerinden çıkış yapacaklar listesinde 500 Rus vatandaşı bulunuyor), 01.03.2026, Erişim Tarihi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://tass.ru/obschestvo/26599917>.

Azerbaycan'ın bölgesel kriz yönetimi ve insani diplomasi alanındaki rolü ön plana çıkarılmıştır.<sup>134</sup> Bulgaristan'ın İran'daki diplomatik temsilciliğinde görev yapan ondan fazla personelin de Astara Devlet Sınır Kapısı üzerinden güvenli şekilde Azerbaycan'a tahliye edildiği aktarılmış; tahliye sürecinin güvenlik, kayıt ve sınır kontrol prosedürleri çerçevesinde sorunsuz biçimde yürütüldüğü vurgulanmıştır. Söz konusu haber, Azerbaycan'ın yalnızca bölgesel güvenlik aktörü değil, aynı zamanda uluslararası diplomatik misyonların güvenli tahliyesini sağlayan güvenilir bir transit ülke olarak sunulduğunu göstermektedir.<sup>135</sup> Sırbistan'ın İran Büyükelçisi Damir Kovačević'in, İran'daki Sırbistan Büyükelçiliği personelinin Azerbaycan üzerinden güvenli şekilde tahliye edilmesine sağladığı destek dolayısıyla Azerbaycan makamlarına teşekkür ettiği aktarılmaktadır.<sup>136</sup>

İran-ABD krizi, küresel enerji piyasaları ve uluslararası ticarete belirsizlik yaratırken, BMGK'nın (Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi) İran'ın nükleer programına ilişkin olası bir anlaşmanın uygulanması ve sürdürülebilirliğinde güvence mekanizması üstlenebileceği; bunun ise hem bölgesel istikrarın sağlanmasına, hem de küresel ekonomik belirsizliklerin azaltılmasına katkı sunabileceği değerlendirilmektedir.<sup>137</sup>

*Report.az*'ın savaşın ardından yayımladığı haberlerde, çatışmanın askeri boyutundan diplomatik müzakere sürecine geçiş dikkat çekmektedir. Bu kapsamda, İran'ın, ABD ile müzakerelerin yeniden başlaması için baskı ve tehdit politikasının sonlandırılması ile Hürmüz Boğazı'na yönelik ablukanın kaldırılmasını temel ön koşullar olarak öne sürdüğü aktarılmış; böylece Tahran yönetiminin diplomatik diyalogu belirli siyasi ve güvenlik şartlarına bağladığı vurgulanmıştır.<sup>138</sup> Ardından yayımlanan haberde ise, ABD ile İran arasında üzerinde uzlaşı sağlanan 14 maddelik memorandum taslağına yer verilmiş; ateşkesin kalıcı hâle getirilmesi, deniz ablukasının kaldırılması, İran'ın dondurulmuş varlıklarının serbest bırakılması, yaptırımların hafifletilmesi ve buna karşılık İran'ın nükleer silah geliştirmeme taahhüdünde

<sup>134</sup> *Report.az* (2026), "İtaliya səfirlərinin 45 nəfərlik heyəti Azərbaycan vasitəsilə İrandan təxliyə edilib", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/italiyanin-irandaki-sefirliyinin-45-neferlik-heyeti-astara-dovlet-serhedi-buraxilis-menteqesinden-texliye-edilib>.

<sup>135</sup> *Report.az* (2026), "Bolqarıstan diplomatları İrandan təxliyə edilib", 05.03.2026, Erişim Tarihi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/bolqaristan-diplomatları-irandan-texliye-edilib>.

<sup>136</sup> *Report.az* (2026), "Serbiyanın İrandakı səfiri təxliyəyə görə Azərbaycana təşəkkür edib", 03.03.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/serbiyanin-irandakı-sefiri-texliye-ye-gore-azərbaycana-tesekkur-edib>.

<sup>137</sup> *Report.az* (2026), "BMT Təhlükəsizlik Şurası İranın nüvə sazişinin qərarı ola bilər", 30.04.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/bmt-tehlukesizlik-surasi-iranin-nuve-sazisinin-qaranti-ola-biler>.

<sup>138</sup> *Report.az* (2026), "İran ABŞ ilə danışıqların bərpası üçün şərtlərini açıqlayıb", 26.04.2026, Erişim Tarihi: Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-abs-ile-danisiqlarin-berpasi-ucun-sertlerini-aciqlayib>.

bulunması gibi karşılıklı yükümlülükler kamuoyuna aktarılmıştır.<sup>139</sup> Haber akışının devamında, NATO Genel Sekreteri Mark Rutte'nin İran'ın nükleer kapasitesini arttırarak yalnızca Ortadoğu için değil, Avrupa güvenliği açısından da ciddi bir tehdit hâline geldiğine ilişkin değerlendirmelerine yer verilmiş; böylece çatışma, uluslararası güvenlik ve nükleer caydırıcılık ekseninde çerçevelendirilmiştir.<sup>140</sup> ABD Başkanı Donald Trump'ın İran'ın anlaşmayı kabul etmemesi durumunda “*bu gece bütün bir medeniyet yok olacak*” şeklindeki sert açıklamalarının aktarılmasıyla ise, haber söyleminde diplomatik baskı ve caydırıcılık dili öne çıkarılmıştır.<sup>141</sup> *Report.az*'ın savaş sonrası süreci yalnızca çatışmaların sona ermesi bağlamında değil; diplomatik müzakereler, nükleer güvenlik, uluslararası aktörlerin söylemleri ve küresel güvenlik dengeleri çerçevesinde çok boyutlu bir kriz olarak kurguladığını göstermektedir.

İncelenen haberler birlikte değerlendirildiğinde, *Report.az*'ın savaş süresince oluşturduğu haber söyleminin güvenlik, egemenlik, diplomatik meşruiyet ve uluslararası destek eksenlerinde yapılandığı görülmektedir. Portal, çatışmanın askeri boyutunu aktarmanın yanı sıra, Azerbaycan'ın dış politika söylemini görünür kılan, uluslararası kamuoyundaki destek açıklamalarını öne çıkaran ve ülkenin bölgesel rolünü güçlendiren bir haber çerçevesi inşa etmiştir. Dolayısıyla, *Report.az* örneği, savaş dönemlerinde medyanın yalnızca bilgi aktaran bir araç değil; aynı zamanda ulusal söylemin yeniden üretildiği stratejik bir iletişim alanı olarak işlev gördüğünü ortaya koymaktadır.

#### 4.1.3. Sosyal Medya ve Dijital Propagandada İran ve ABD

İran–ABD gerilimi, yalnızca portal, online haber kanalları ve geleneksel medyada değil, tüm sosyal medya platformlarında da yoğun şekilde konuşulmaktadır. X (Twitter), YouTube, Telegram, Instagram ve Facebook üzerinden yayılan tüm bilgi ve paylaşımlar Azerbaycan kamuoyunda ciddi etki yaratmıştır. Özellikle İran'a yönelik milliyetçi ifadeler dijital platformda yaygınlık kazanmıştır. Güney Azerbaycan mevzusu, İsrail–Azerbaycan ve İran'ın Ermenistan ile sıcak ilişkileri ve iş birliği sosyal medyanın ana konusudur.

<sup>139</sup> *Report.az* (2026), “İranın Ali Milli Təhlükəsizlik Şurası ABŞ ilə atəşkəs barədə bəyanat yayıb”, 08.04.2026, Erişim Tarihi: 03.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-abs-nin-qebul-etdiyi-sertleri-aciqlayib>.

<sup>140</sup> *Report.az* (2026), “Rütte: İran nüvə potensialını artıraraq Yaxın Şərq və Avropa üçün təhdidə çevrilməyə yaxın idi”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 03.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/rutte-iran-nuve-potensialini-artiraraq-yaxin-serq-ve-avropa-ucun-tehdide-cevrilmeye-yaxin-idi>.

<sup>141</sup> *Report.az* (2026), “Tramp: Bu gecə bütün bir sivilizasiya məhv olacaq”, 07.03.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/dunya-xeberleri/tramp-bu-gece-butov-bir-sivilizasiya-mehv-olacaq>.

Bazı uzmanlar, İran-ABD Savaşı başladığından bu yana dijital propaganda faaliyetlerinin arttığını söylemektedir. Hatta ülkede radikal İran taraftarları ve Batı taraftarlarının hesapları üzerinden karşılıklı bir bilgi savaşına ve polemiklere girildiği de görülmüştür.

### **Sonuç**

Bu çalışma, İran–ABD Savaşı’nın Azerbaycan medyasındaki yansımalarını tarihsel, siyasal ve ekonomik bağlamda inceleyerek, haber söylemlerinin yalnızca güncel gelişmeler üzerinden değil, iki ülke arasındaki uzun yıllara dayanan ilişkiler ve Azerbaycan’ın kolektif hafızası çerçevesinde şekillendiğini ortaya koymuştur. Gülistan ve Türkmençay antlaşmaları, Güney Azerbaycan meselesi ve Karabağ savaşları gibi tarihsel kırılma noktaları, Azerbaycan medyasında İran’a ilişkin haberlerin yorumlanmasında önemli referanslar olarak kullanılmaktadır.

Araştırma bulguları, Azerbaycan medyasının İran–ABD Savaşı’nı tek boyutlu bir askeri çatışma olarak sunmadığını; enerji güvenliği, bölgesel ticaret, diplomatik gelişmeler, ekonomik riskler ve ulusal güvenlik eksenlerinde çok boyutlu bir çerçeve oluşturduğunu göstermektedir. Özellikle İran’dan Nahçıvan’a düştüğü belirtilen insansız hava araçları, Hürmüz Boğazı’ndaki gelişmeler ve savaşın Azerbaycan ekonomisine olası etkileri, haber gündeminde öne çıkan başlıklar olmuştur.

*Yeniavaz* ve *Report.az* örnekleri, Azerbaycan medyasının aynı savaşı farklı editoryal önceliklerle ele aldığını ortaya koymaktadır. *Yeniavaz*, savaşın ekonomik sonuçları, enerji piyasaları ve bölgesel ticaret üzerindeki etkilerine odaklanırken, *Report.az* daha çok askeri gelişmeler, diplomatik süreçler ve uluslararası güvenlik boyutunu ön plana çıkarmıştır. Buna karşın, her iki medya kuruluşunda da çatışmanın Azerbaycan’ın ulusal güvenliği ve bölgesel istikrarı açısından oluşturduğu risklerin ortak bir söylem çerçevesinde değerlendirildiği görülmektedir.

İran–ABD Savaşı Azerbaycan medyasında yalnızca uluslararası bir kriz olarak değil, ülkenin tarihsel deneyimleri, dış politika öncelikleri ve ulusal güvenlik algısıyla ilişkilendirilen çok katmanlı bir olay olarak çerçevelendirilmektedir. Bu çalışma, savaş haberciliğinin ulusal tarihsel hafıza ve jeopolitik çıkarlar doğrultusunda nasıl yeniden üretildiğini ortaya koyarak, Azerbaycan medyasında uluslararası çatışmaların temsiline ilişkin literatüre katkı sağlamaktadır.

**KAYNAKÇA**

- Aghazada, Mirmehdi Mirkamil (2023), “Azerbaijani-Iranian Relations After the Second Karabakh War: Features and Trends”, *Vestnik RUDN International Relations*, 23(4), ss. 724–725.
- Aida Sultanova, & Litvinova, Dasha (2026), “Azerbaijan accuses neighbor Iran of a drone attack and vows to retaliate”, *Associated Press*, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://apnews.com/article/azerbaijan-iran-drone-war-airport-neighbor-34ab541f4bee87337f35e44b9e3fece6>.
- Akçay, Ekrem, Yaşar (2013), İran-Irak Savaşı’nın bölgeye etkileri”, *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), ss. 111–114.
- *Al Jazeera* (2019), “Tankers, drones and tweets: Key events in Gulf tensions”, 20.06.2019, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.aljazeera.com/news/2019/6/20/tankers-drones-and-tweets-key-events-in-gulf-tensions>.
- *Al Jazeera* (2026), “US-Iran ceasefire deal announced; Trump says Strait of Hormuz reopening”, 14.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.aljazeera.com/news/2026/6/14/us-iran-ceasefire-deal-announced-trump-says-strait-of-hormuz-reopening>.
- *Al Jazeera* (2026), “Why are the US and Israel attacking Iran? What we know so far”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.aljazeera.com/news/2026/2/28/us-and-israel-attack-iran-what-we-know-so-far>.
- Ali, Elnur (2026), “ABŞ-İran müharibəsi Azərbaycan iqtisadiyyatına necə təsir edə bilər? – Analiz”, *Yeniavaz*, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/262444/abs-iran-muharibesi-azerbaycan-iqtisadiyyatina-nece-tesir-ede-biler-analiz>.
- *APA News Agency* (2021), “Iranian Embassy to Azerbaijan investigates a video of illegal “aid” to Karabakh”, 04.05.2021, Erişim Tarihi: 13.05.2026, Erişim Adresi: <https://en.apa.az/foreign-policy/Iranian-Embassy-to-Azerbaijan-investigates-a-video-of-illegal-aid-to-Karabakh-coloredVIDEOcolor-348493>.
- *APA News Agency* (2022), “Tehran’s media goes beyond the limit of Azerbaijan-ANALYSIS”, 09.11.2022, Erişim Tarihi: 13.05.2026, Erişim Adresi:

<https://apa.az/en/foreign-policy/tehrans-media-goes-beyond-the-limit-of-azerbaijan-analysis-389121>.

- *Associated Press* (2026), “Tehran targets Bahrain and Kuwait after U.S. strikes and limits Iran’s oil sales over ship attacks”, *AP News*, 08.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://apnews.com/article/iran-us-israel-war-oil-july-8-2026-fee04dcea661c08de12c04914ff2751b>.
- Azerbaijan Ministry of Foreign Affairs (2026), “Azerbaijan expressed its gratitude to the countries that supported it following Iran’s unmanned aerial vehicle (UAV) attack on Nakhchivan”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: [https://x.com/AzerbaijanMFA/status/2029899649146921087?ref\\_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E2029899649146921087%7Ctwgr%5Ea9bd57d30c59ec5b1a24954304c785f858c86a31%7Ctwcon%5Es1\\_\\_&ref\\_url=https%3A%2F%2Freport.az%2Fzarici-siyaset%2Firanin-naxcivana-dron-hucumu-ile-bagli-azerbaycanin-yaninda-olan-olkelere-tesekkur-edilib](https://x.com/AzerbaijanMFA/status/2029899649146921087?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E2029899649146921087%7Ctwgr%5Ea9bd57d30c59ec5b1a24954304c785f858c86a31%7Ctwcon%5Es1__&ref_url=https%3A%2F%2Freport.az%2Fzarici-siyaset%2Firanin-naxcivana-dron-hucumu-ile-bagli-azerbaycanin-yaninda-olan-olkelere-tesekkur-edilib).
- Azərbaycan Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı (2023), “No:033/23, Press release regarding the armed attack on the Embassy of the Republic of Azerbaijan in the Islamic Republic of Iran”, 27.01.2023, Erişim Tarihi 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.mfa.gov.az/en/news/no03323>.
- Azərbaycan Ulusal Bilimler Akademisi (2023), “Türkmənçay müqaviləsi və onun ağır nəticələri”, 10.02.2023, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://science.gov.az/az/news/open/23898>.
- *Azerbaijan24* (2026), “Ceyhun Bayramov: İran Naxçıvana dron hücumunun araşdırılması ilə bağlı Azərbaycana vəd verib”, 10.05.2026, Erişim Tarihi: 10.07.2026, Erişim Adresi: <https://az.azerbaycan24.com/ceyhun-bayramov-iran-naxcivana-dron-hucumunun-arasdirilmasi-ile-bagli-azerbaycana-ved-verib/>.
- Bagirova, Naile & Papachristou, Lucy (2026), “Azerbaijan says four injured by Iranian drones, vows to retaliate”, *Reuters*, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/middle-east/azerbaijan-says-four-injured-by-iranian-drones-vows-retaliate-2026-03-05>.
- Boroumand, Ladan (2024), “Why America became the great Satan”, *Persuasion*, 13.11.2024, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.persuasion.community/p/why-america-became-the-great-satan>.

- CNN (2026), “Iran war live updates: Trump, Israel, Lebanon and Iran developments”, 07.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://edition.cnn.com/2026/06/07/world/live-news/iran-war-trump-israel-lebanon>.
- Cordesman, Anthony H. & Mausner, Adam & Alsis, Peter & Loi, Charles (2011), “The outcome of invasion: U.S. and Iranian strategic competition in Iraq”, Center for Strategic and International Studies, 28.11.2011, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.csis.org/analysis/outcome-invasion-us-and-iranian-strategic-competition-iraq>.
- Council on Foreign Relations (2026), “What is Hezbollah?”, 17.04.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.cfr.org/backgrounders/what-hezbollah>.
- Exarheas, Andreas (2026), “Oil could pass \$100 as Strait of Hormuz traffic halts”, *Rigzone*, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: [https://www.rigzone.com/oil/news/oil\\_could\\_pass\\_100\\_as\\_strait\\_of\\_hormuz\\_traffic\\_halts-02-mar-2026-183099-article/](https://www.rigzone.com/oil/news/oil_could_pass_100_as_strait_of_hormuz_traffic_halts-02-mar-2026-183099-article/).
- Federman, Josef & Klepper, David (2026), “CIA tracked Iranian leaders for months ahead of attacks that began with 3 strikes in 60 seconds”, *Associated Press*, 01.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.militarytimes.com/flashpoints/middle-east/2026/03/02/cia-tracked-iranian-leaders-for-months-ahead-of-attacks-that-began-with-3-strikes-in-60-seconds/>.
- Gasiorowski, Mark J. (1993), “Coup d'etat of 1332 Ş./1953”, içinde (editör: E. Yarshater) *Encyclopaedia Iranica*, 6(4), ss. 354–356.
- Hafezi, Parisa & Stewart, Phil & Holland, Steve (2026), “Iran peace deal looms while new military action flares near Strait of Hormuz”, *Investing.com*, 13.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://ca.investing.com/news/world-news/iran-peace-deal-looms-while-new-military-action-flares-near-strait-of-hormuz-4689586>.
- *Hukuki Haber* (2017), “İran-Azerbaycan İlişkileri”, 20.12.2017, Erişim Tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.hukukihaber.net/iran-azerbaycan-iliskileri>.
- Islamic Republic of Iran (2010), “Reports submitted by States parties under article 9 of the Convention: Eighteenth and nineteenth periodic reports of States parties due in 2008, (CERD/C/IRN/18-19)”, United Nations Office of the High Commissioner for Human Rights, 2003 Şubat, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi:

<https://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=NkxK%2BUPNUxfqshEPwZWzHek9gKSzOsDFj%2FQLmkqDnQWVICLYT2UDleRDRRtAd7iX8eXpcz4rxN6aJpXIBYuoTg%3D%3D>.

- Kasprak, Alex (2018), “Did the U.S. Navy shoot down an Iranian passenger jet in 1988, killing 290 civilians?”, *Snopes*, 11.05.2018, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.snopes.com/fact-check/navy-1988-iranian-jet/>.
- Kucera, Joshua (2020), “Iranian trucks in Karabakh spark protest in Azerbaijan”, *Eurasianet*, 17.04.2020, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://eurasianet.org/iranian-trucks-in-karabakh-spark-protest-in-azerbaijan>.
- Landay, Jonathan & Slattery, Gram & Ali, Idrees & Stewart, Phil (2025), “US strikes may have set back Iran nuclear program only months, sources say”, *Reuters*, 25.06.2025, Erişim Tarihi: 12.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/us-strikes-may-have-set-back-iran-nuclear-program-only-months-sources-say-2025-06-24/>.
- Levitt, Matthew (2005), “Iranian state sponsorship of terror: Threatening U.S. security, global stability, and regional peace”, The Washington Institute, 23.02.2005, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/iranian-state-sponsorship-terror-threatening-us-security-global-stability-and>.
- Loft, Philip (2026), “Israel/US-Iran conflict 2026: Background and UK response”, House of Commons Library, 24.04.2026, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-10521/>.
- Maria, Fatima & Azam, Sabeen & Naz, Anum (2025), “The role of Iran in Israel–Palestine conflict”, *Insights: Journal of Humanities and Media Studies Review*, 2(1), ss. 17-26.
- *Marja.az* (2026), “Azerbaycan Müdafiə Nazirliyi: İran Naxçıvana 4 dron yönləndirib, onlardan 1-i Azərbaycan Ordusu tərəfindən sıradan çıxarılıb”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://marja.az/public/index.php/134649/mudafie-nazirliyi-iran-naxcivana-4-dron-yonlendirib-onlardan-1-i-azerbaycan-ordusu-terefinden-siradan-cixarilib>.
- Mnatsakanyan, Gevorg (2020), “Azerbaijan-Iran tension highlights Karabakh’s energy supplies”, *Eurasianet*, 05.11.2020, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://eurasianet.org/azerbaijan-iran-tension-highlights-karabakhs-energy-supplies>.

- Mooreand, Henry & Bateman, Tom (2026), “Israel and Hezbollah agree ceasefire, US says, as more Lebanon strikes reported”, *BBC News*, 19.06.2026, Erişim Tarihi: 20.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/news/articles/cwyk7kkygj5o>.
- National Archives and Records Administration (2017), “444 days: Selected records concerning the Iran Hostage Crisis 1979–1981”, U.S. National Archives, 09.01.2017, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.archives.gov/research/foreign-policy/iran-hostage-crisis>.
- *News.az* (2021), “Iran bans local companies from entering Azerbaijan’s Karabakh illegally”, 20.10.2021, Erişim Tarihi: 25.05.2026, Erişim Adresi: <https://news.az/news/iran-bans-local-companies-from-entering-azerbaijans-karabakh-illegally>.
- *Report.az* (2026), “ABŞ İranın Naxçıvana endirdiyi zərbələrdən sonra Azərbaycanla həmrəyliyi bəyan edib”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/abs-iranin-naxcivana-endirdiyi-zerbelerden-sonra-azerbaycanla-hemrey-oldugunu-bildirib>.
- *Report.az* (2026), “ABŞ kəşfiyyatı Xamenei və iranlı siyasətçiləri bir neçə ay izləyib”, 01.03.2026, Erişim tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/abs-kesfiyyati-xamenei-ve-iranli-siyasetcileri-bir-nece-ay-izleyib>.
- *Report.az* (2026), “Əhmədinəjadın qohumları onun ölüm xəbərini təkzib ediblər – YENİLƏNİB”, 01.03.2026, Erişim Adresi: 07.07.2026. Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranin-kecmis-prezidenti-mahmud-ehmedinejad-oldurulub>.
- *Report.az* (2026), “AIPAC İranın Azərbaycana hücumunu pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Adresi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/aipac-iranin-azerbaycana-hucumunu-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Almaniya İranın hücumları fonunda Azərbaycanla həmrəyliyi ifadə edib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Tarihi: <https://report.az/xarici-siyaset/almaniya-iranin-hucumlari-fonunda-azerbaycanla-hemreyliyini-ifade-edib>.
- *Report.az* (2026), “Azərbaycan İrandan bütün diplomatik heyətini çıxarır”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/azerbaycan-irandan-diplomatik-heyetini-cixarir10>.

- *Report.az* (2026), “Azərbaycan XİN başçısı Əraqçiyə dron hücumu ilə bağlı qəti etirazını bildirib”, 05.03.2026, Erişim tarixi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramov-iranin-xarici-isler-naziri-seyid-abbas-eraqci-ile-danisib>.
- *Report.az* (2026), “Azərbaycan-İran dövlət sərhədindən yük avtomobillərinin hərəkəti tam dayandırılıb – RƏSMİ”, 05.03.2026, Erişim Tarixi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/nazirler-kabinetinin-melumatı>.
- *Report.az* (2026), “BƏƏ Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib, İranın Azərbaycan ərazisinə hücumunu pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarixi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/bee-prezidenti-ilham-eliyev-zeng-edib>.
- *Report.az* (2026), “BMT nümayəndəliyi İranın Naxçıvana zərbələri fonunda Azərbaycanla həmrəylik bildirib”, 05.03.2026, Erişim Tarixi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/bmt-numayendeliyi-iranin-naxcivana-zerbeleri-fonunda-azerbaycanla-hemreylik-bildirib>.
- *Report.az* (2026), “BMT Təhlükəsizlik Şurası İranın nüvə sazişinin qərantı ola bilər”, 30.04.2026, Erişim Tarixi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/bmt-tehlukesizlik-surasi-iranin-nuve-sazisinin-qaranti-ola-biler>.
- *Report.az* (2026), “Bolqarıstan diplomatları İrandan təxliyə edilib”, 05.03.2026, Erişim Tarixi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/bolqaristan-diplomatları-irandan-texliye-edilib>.
- *Report.az* (2026), “Braziliya, Polşa, Çin, Nepal, Hindistan, BƏƏ, Fransa və Tunis vətəndaşları Azərbaycana təxliyə olunub - YENİLƏNİB-3”, 01.03.2026, Erişim Tarixi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/irandan-5-tacikistan-vetendasi-azerbaycana-texliye-edilib>.
- *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov Əraqçiyə dron hücumları barədə: Araşdırmaların tamamlanması vacibdir – YENİLƏNİB”, 17.03.2026, Erişim Tarixi: 07.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramovla-abbas-eraqci-ikiterefli-meseleleri-muzakire-edibler>.
- *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov Hakan Fidanla İranın Naxçıvana hücumunu müzakirə edib – YENİLƏNİB”, 05.03.2026, Erişim Trihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/ceyhun-bayramov-hakan-fidanla-iranin-naxcivana-hucumunu-muzakire-edib>.

- *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov: İran Naxçıvana dron hücumuna görə qısa müddətdə izahat verməlidir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi 10.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramov-iran-naxcivana-dron-hucumuna-gore-qisa-muddetde-izahat-vermelidir>.
- *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov: İran tərəfi məsələni araşdırmağa ciddi şəkildə söz verdi, biz də nəticələri gözləyirik - ƏLAVƏ OLUNUB”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramov-report-xeber-verir-ki-bunu-azerbaycan-xarici-isler-naziri-ceyhun-bayramov-moldovali-hemkari-mixay-popsoyla-birlikde-bakida-metbuat-ucun-brifinqde-deyib-cenab-prezidentin-dunenki-fikirleri-aciq-bir-mesajdir-dunen-iran-xin-rehb>.
- *Report.az* (2026), “Ceyhun Bayramov İranın Naxçıvana dron hücumu ilə bağlı BMT Baş katibinə məktub ünvanlayıb”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 10.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ceyhun-bayramov-iranin-naxcivana-dron-hucumu-ile-bagli-bmt-bas-katibine-mektub-unvanlayib>.
- *Report.az* (2026), “Ər-Riyad İranın Naxçıvana zərbələrini tənqid edib: Tehranın düşmənçilik kursuna haqq qazandırmaq olmaz”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/seudiyye-erebistani-iranin-azerbaycana-dron-zerbelerini-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Ərdoğan İrandan atılan raketin Türkiyə hava məkanında zərərsizləşdirilməsinə münasibət bildirib”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/erdogan-irandan-atilan-raketin-turkiye-hava-mekaninda-zerersizlesdirilmesine-munasibet-bildirib>.
- *Report.az* (2026), “Ərdoğan: Türkiyə İranın Naxçıvana dron hücumundan narahatlıq duyub”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/erdogan-turkiye-iranin-naxcivana-dron-hucumundan-narahatliq-duyub>.
- *Report.az* (2026), “Ərdoğanın müşaviri zərərsizləşdirilən raket haqqında: Türkiyə təhlükəsizlik tədbirlərini qətiyyətlə davam etdirir”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/erdoganin-musaviri-zerersizlesdirilen-raket-haqqinda-turkiye-tehlukesizlik-tedbirlerini-qetiyyetle-davam-etdirir>.
- *Report.az* (2026), “Fidan və Dar İranın Türkiyə ərazisinə raket atmasını müzakirə ediblər”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi:

<https://report.az/region-xeberleri/fidan-ve-dar-iranin-turkiye-erazisine-raket-atmasini-muzakire-edibler>.

- *Report.az* (2026), “Finlandiya İranın Azərbaycana hücumunu pisləyib”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/finlandiya-iranin-azerbaycana-hucumunu-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “GUAM İran dronlarının Naxçıvana hücumlarını pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/guam-iran-dronlarinin-naxcivana-hucumlarini-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Gürcüstan XİN İranın Azərbaycana hücumunu kəskin pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/gurcistan-xin-iranin-azerbaycana-hucumunu-keskin-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Hakan Fidan Rubio ilə İranın atdığı raketi müzakirə edib”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/hakan-fidan-rubio-ile-iranin-atdigi-raketi-muzakire-edib>.
- *Report.az* (2026), “Hakan Fidan və Abbas Ərakçi arasında telefon danışığı olub”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/hakan-fidan-ve-abbas-erakci-arasinda-telefon-danisiqi-olub>.
- *Report.az* (2026), “İlham Əliyev İranın Naxçıvana dron hücumunu namərd və nakışı zərbə adlandırır”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ilham-eliyev-iranin-naxcivana-dron-hucumunu-namerdce-ve-nakisi-kimi-zerbe-adlandirib>.
- *Report.az* (2026), “İlham Əliyevin sədrliyi ilə Təhlükəsizlik Şurasının iclası keçirilib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/ilham-eliyevin-sedrliyi-ile-tehlikesizlik-surasinin-iclas-kecirilib05032026>.
- *Report.az* (2026), “İrakli Kobaxidze İlham Əliyevə zəng edərək Naxçıvana dron hücumunu pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/gurcistanin-bas-naziri-ilham-eliyev-zeng-edib>.
- *Report.az* (2026), “İran ABŞ ilə danışıqların bərpası üçün şərtlərini açıqlayıb”, 26.04.2026, Erişim Tarihi: Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-abs-ile-danisiqlarin-berpasi-ucun-sertlerini-aciqlayib>.
- *Report.az* (2026), “İran ağırlığı 1 tondan çox olan döyüş başlıqlı raketlərdən istifadə etmək niyyətindədir”, 10.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi:

<https://report.az/diger-olkeler/iran-agirligi-1-tondan-cox-olan-doyus-basliqli-raketlerden-istifade-etmek-niyyetindedir>.

- *Report.az* (2026), “İran ali dini lider Əli Xameneinin ölümünü təsdiqləyib – RƏSMİ”, 01.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranin-ali-dini-rehberi-eli-xamanei-ooldurulub-resmi>.
- *Report.az* (2026), “İran Fars körfəzi ölkələrində və İraqdakı ABŞ bazalarını bombalayıb”, 01.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-ordusu-abs-bazalarini-bombalayib>.
- *Report.az* (2026), “İran Naxçıvan aeroportuna dron hücumu”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/hadise/iran-naxcivan-aeroportuna-dron-hucumu-edib>.
- *Report.az* (2026), “İran "Nüvə silahının yayılmaması haqqında" müqavilədən çıxıb”, 28.03.2026, Erişim tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-nuve-silahinin-yayilmamasi-haqqinda-muqavileden-cixa-biler>.
- *Report.az* (2026), “İran Prezidenti qonşu ölkələrdən hücumlara görə üzr istəyib”, 07.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-prezidenti-qonsu-olkeleri-hucum-etmeyeceyik>.
- *Report.az* (2026), “İran səfiri Türkiyə XİN-ə çağırılıb”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-sefiri-turkiye-xin-e-cagirilib>.
- *Report.az* (2026), “İran Silahlı Qüvvələri Türkiyəyə raket atmadığını bildirib”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-silahli-quvveleri-turkiyeye-raket-atmadigini-bildirib>.
- *Report.az* (2026), “İran Təl-Əvivdə İsrail Ordusunun nəqliyyat mərkəzinə PUA ilə zərbə endirib – YENİLƏNİB”, 27.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/tel-evivde-hava-heyecani-siqnali-ise-salinib-semada-partlayis-sesleri-esidilib>.
- *Report.az* (2026), “İran XİN: Məktəbə endirilən zərbədə 160-dək şəxs ölüb - YENİLƏNİB-6”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranda-qizlar-mektebine-hava-zerbeleri-neticesinde-24-sagird-olub>.

- *Report.az* (2026), “İranda 9,6 mindən çox mülki obyektə ziyan dəyib”, 14.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranda-9-6-minden-cox-mulki-obyekte-ziyan-deyib>.
- *Report.az* (2026), “İranda öldürülən yüksəkvəzifəli şəxslərin adları açıqlanıb – YENİLƏNİB”, 01.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iranda-oldurulen-yuksekvemizeli-sexslerin-adlari-aciqlanib>.
- *Report.az* (2026), “İrandan atılan raket Türkiyə hava məkanında zərərsizləşdirilib”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/irandan-atilan-raket-turkiye-hava-mekaninda-zerersizlesdirilib>.
- *Report.az* (2026), “İranın Ali Milli Təhlükəsizlik Şurası ABŞ ilə atəşkəs barədə bəyanat yayıb”, 08.04.2026, Erişim Tarihi: 03.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/iran-abs-nin-qebul-etdiyi-sertleri-aciqlayib>.
- *Report.az* (2026), “İranın səfiri ‘Baku TV’-nin bəzi suallarından yayınıb”, 07.03.2026, Erişim Tarihi: 03.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/iranin-sefiri-baku-tv-nin-bezi-suallarından-yayinib>.
- *Report.az* (2026), “İspaniya XİN İranın dron hücumları barədə: Bu, suverenliyin kobud şəkildə pozulmasıdır”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/ispaniya-xin-iranin-dron-hucumlari-barede-bu-suverenliyin-kobud-sekilde-pozulmasidir>.
- *Report.az* (2026), “İsrail ordusu Xameneinin bunkerinin məhv edildiyini elan edib”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/israil-ordusu-xameneinin-bunkerinin-mehv-edildiyini-elan-edib>.
- *Report.az* (2026), “İsrail və ABŞ-nin hava hücumları İranın 3 mindən artıq hərbiçisinin ölümünə səbəb olub”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/israil-ordusu-muharibenin-baslangicindan-beri-iranin-3-000-den-cox-herbcisi-oldurulub>.
- *Report.az* (2026), “İsrail XİN İranın Naxçıvana hücumu barədə: karnaval bitdi, maskalar düşdü”, 05.03.2026, Erişim tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/israil-xin-iran-veziyyete-nezareti-tamamile-itirib>.
- *Report.az* (2026), “İsveçrə İranın Naxçıvana zərbələrindən sonra Azərbaycanla həmrəyliyi ifadə edib”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi:

<https://report.az/xarici-siyaset/isvecere-iranin-naxcivana-zerbelerinden-sonra-azerbaycanla-hemreyyini-ifade-edib>.

- *Report.az* (2026), “İtaliya səfirliyinin 45 nəfərlik heyəti Azərbaycan vasitəsilə İrandan təxliyə edilib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/italiyanin-irandaki-sefirliyinin-45-neferlik-heyeti-astara-dovlet-serhedi-buraxilis-menteqesinden-texliye-edilir>.
- *Report.az* (2026), “Kaya Kallas: İranın Naxçıvana zərbələri tamamilə qəbul edilməzdir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/kaya-kallas-iranin-naxcivana-zerbeleri-tamamile-qebuledilmezdir>.
- *Report.az* (2026), “KİV: İranda prezidentin iqamətgahı, məmurların evləri zərbələrə məruz qalıb – YENİLƏNİB”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/israil-iranin-bir-nece-seherine-zerbe-endirib>.
- *Report.az* (2026), “Kuyunçiq: İranın Naxçıvana hücumları müharibənin yayılma riskini artırır”, 05.03.2026, Erişim tarixi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/kuyuncic-iranin-naxcivana-hucumlari-muharibenin-yayilma-riskini-artirir>.
- *Report.az* (2026), “Küveyt İranın Naxçıvana zərbələrini pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/kuveyt-iranin-naxcivana-zerbelerini-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Latviya Prezidenti İranın Azərbaycana hücumunu qınayıb”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/latviya-prezidenti-ilham-eliyev-zeng-edib>.
- *Report.az* (2026), “Litva Naxçıvana hücumu qətiyyətlə pisləyir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/litva-naxcivana-hucumu-qetiyyetle-pisleyir>.
- *Report.az* (2026), “Macarıstanın Bakıdakı səfirliyi İranın Naxçıvana hücumlarını pisləyib”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/macaristanin-bakidaki-sefirliyi-iranin-naxcivana-hucumlarini-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Mirziyoyev İlham Əliyevə zəng edib, İranın Azərbaycana hücumunu qınayıb”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi:

<https://report.az/xarici-siyaset/mirziyoyev-ilham-eliyev-zeng-edib-iranin-azerbaycana-hucumunu-qinayib>.

- *Report.az* (2026), “MN: İran tərəfindən 4 pilotsuz uçuş aparatı hücum aktlarını törədib, biri sıradan çıxarılıb”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/herbi-xeberler/mn-iran-terefinden-4-pilotsuz-ucus-aparati-hucum-aktlarini-toredib-biri-siradan-cixarilib>.
- *Report.az* (2026), “Moldova İranın Naxçıvana hücumlarını qətiyyətlə pisləyir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/moldova-iranin-naxcivana-hucumlarini-qetiyetle-pisleyir>.
- *Report.az* (2026), “NATO İranın Türkiyəni hədəf almasını qınayıb”, 04.03.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/nato-iranin-turkiyeni-hedef-almasini-qinayib>.
- *Report.az* (2026), “Netanyahu: Xameneinin həlak olması ehtimalı yüksəkdir”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/netanyahu-xameneinin-helak-olmasi-ehtimali-yuksekdir>.
- *Report.az* (2026), “Pakistan İranın hücumlarından sonra Azərbaycanla həmrəylik ifadə edib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/pakistan-iranin-hucumlarindan-sonra-azerbaycanla-hemreylik-ifade-edib>.
- *Report.az* (2026), “Pezeşkian İranın yeni ali rəhbəri barədə paylaşım edib”, 09.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/pezeskian-iranin-yeni-rehberi-barede-paylasim-edib>.
- *Report.az* (2026), “Prezident: Birinci dəfə deyil ki, İran dövləti Azərbaycana və azərbaycanlılara qarşı terror aktları həyata keçirir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/prezident-birinci-defe-deyil-ki-iran-dovleti-azerbaycana-ve-azerbaycanlilara-qarsi-terror-aktlari-heyata-kecirir>.
- *Report.az* (2026), “Prezident: Bu terror aktını törədənlər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməlidir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/daxili-siyaset/ilham-eliyev-bu-terror-aktini-toredenler-cinayet-mesuliyyetine-celb-edilmelidir>.
- *Report.az* (2026), “Prezident İlham Əliyevin İranın Azərbaycana hücumu barədə bəyanatları xarici mediada geniş işıqlandırılıb – İCMAL”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/prezident-ilham-eliyevin>

iranin-azerbaycana-hucumu-barede-beyanatlari-xarici-mediada-genis-isiqlendirilib-icmal.

- *Report.az* (2026), “Qətər İranın Azərbaycana dron hücumunu pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/qeterin-xarici-isler-nazirliyi-iranin-azerbaycana-zerbelerini-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Qazaxıstan XİN rəhbəri İranın Naxçıvana hücumundan dərin narahatlıq ifadə edib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/qazaxistan-xin-rehberi-ceyhun-bayramova-zeng-edib>.
- *Report.az* (2026), “Rəsmi Ankara İranın Naxçıvana dron hücumu barədə: Bölgədə müharibənin yayılma riskini artırır”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 29.04.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/turkiye-xin-iranin-naxcivana-dron-hucumu-ile-bagli-beyanat-yayib>.
- *Report.az* (2026), “Rusiya İrandakı vətəndaşlarını Azərbaycan vasitəsilə ölkəni tərk etməyə çağırıb”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 05.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/rusiyanin-irandaki-sefirliyi-oz-vetendaslarini-azerbaycan-vasitesile-olkeni-terk-etmeye-cagirib>.
- *Report.az* (2026), “Rütte: İran nüvə potensialını artıraraq Yaxın Şərq və Avropa üçün təhdidə çevrilməyə yaxın idi”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 03.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/rutte-iran-nuve-potensialini-artiraraq-yaxin-serq-ve-avropa-ucun-tehdide-cevrilmeye-yaxin-idi>.
- *Report.az* (2026), “Serbiyanın İrandakı səfiri təxliyəyə görə Azərbaycana təşəkkür edib”, 03.03.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/serbiyanin-irandaki-sefiri-texliyeye-gore-azerbaycana-tesekkur-edib>.
- *Report.az* (2026), “Seyid Əli Xameneinin həyat yoldaşı ölüb”, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/eli-xameneinin-arvadi-olub>.
- *Report.az* (2026), “Sibiqa: Azərbaycana hücum bir daha nümayiş etdirir ki, Tehrandakı rejim global təhdiddir”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/sibiqa-ukrayna-iranin-azerbaycana-zerbesini-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Tehrana endirilən zərbələrdə Xameneinin kürəkəni və gəlini həlak olub”, 28.02.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/tehrana-endirilen-zerbelerde-xameneinin-oglu-ve-gelini-helak-olub>.

- *Report.az* (2026), “Tokayev İranın Naxçıvana hücumunu pisləyib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/tokayev-iranin-naxcivana-hucumunu-pisleyib>.
- *Report.az* (2026), “Tramp: Bu gecə bütöv bir sivilizasiya məhv olacaq”, 07.03.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/dunya-xeberleri/tramp-bu-gece-butov-bir-sivilizasiya-mehv-olacaq>.
- *Report.az* (2026), “Tramp Xameneinin ölümünü rəsmən təsdiqləyib – YENİLƏNİB”, 01.03.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/diger-olkeler/tramp-xameneinin-olum-xeberlerini-etibarli-melumat-adlandirib>.
- *Report.az* (2026), “Türkiyə və Azərbaycan müdafiə nazirləri İranın Naxçıvana hücumunu müzakirə ediblər”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/azerbaycan-ve-turkiye-mudafie-nazirleri-arasinda-telefon-danisiqi-olub05>.
- *Report.az* (2026), “Türkiyəli deputat: Naxçıvanda mülki infrastrukturun hədəfə alınması beynəlxalq hüquqa açıq hücumdur”, 06.03.2026, Erişim Tarihi: 01.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/region-xeberleri/turkiyeli-deputat-naxcivanda-mulki-infrastrukturun-hedefe-alinmasi-beynelxalq-huquqa-aciq-hucumdur>.
- *Report.az* (2026), “Türkiyəli general: Naxçıvana hücum göstərir ki, İran hökuməti başını itirib”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/xarici-siyaset/turkiyeli-general-naxcivana-hucum-gosterir-ki-iran-hokumeti-basini-itirib>.
- *Report.az* (2026), “Пезешкиан: Преступление в Минабе останется в памяти людей” (Pezeshkian: Minab’daki suç, insanların hafızasında kalacak), 28.02.2026, Erişim Tarihi: 03.07.2026, Erişim Adresi: <https://report.az/ru/v-regione/pezeskian-prestuplenie-v-minabe-ostanetsya-v-pamyati-lyudej>.
- Rzalı, Rəsmiyyə (2011), “Gülistan ve Türkmençay Antlaşması”, *Azərbaycan qəzeti, Azərbaycan Milli Kitabxanası (ANL)*, 13.02.2011, Erişim Tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://anl.az/down/meqale/azerbaycan/2011/fevral/156832.htm>.
- Sauer, Pjotr (2026), “Azerbaijan accuses Iran of ‘terrorist’ drone attack on airport that injured four people”, *The Guardian*, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 06.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.theguardian.com/world/2026/mar/05/azerbaijan-accuses-iran-drone-attack-airport-injured-people>.

- Singh, Kanishka (2026), “US says it wouldn't deliberately target a school after Iran said over 160 killed in strike”, *Reuters*, 03.03.2026, Erişim Tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/us-says-it-wouldnt-deliberately-target-school-after-iran-said-over-160-killed-2026-03-02/>.
- Stewart, Phil & Abouhassira, Eman (2026), “U.S. attacks Iranian coastal sites after Iran launches drones in latest flare-up”, *Reuters*, 06.06.2026, Erişim Tarihi: 02.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/middle-east/us-attacks-iranian-coastal-sites-after-iran-launches-drones-latest-flare-up-2026-06-06/>.
- Şahinoğlu, Elhan (2012), “Gərginləşən İran–Azərbaycan münasibətləri: Səbəblər və çıxış yolları”, 06.08.2012, Erişim Tarihi: 14.05.2026, Erişim Adresi: <https://qafqazinfo.az/news/detail/iran-azerbaycan-munasibetleri-ile-bagli-hesabat-21-sehife-22645>.
- *Tass.ru* (2026), “Посольство РФ: в списках на выезд из Ирана через Азербайджан числятся 500 россиян” (Rusya Büyükelçiliği: İran’dan Azerbaycan üzerinden çıkış yapacaklar listesinde 500 Rus vatandaşı bulunuyor), 01.03.2026, Erişim Tarihi: 04.07.2026, Erişim Adresi: <https://tass.ru/obschestvo/26599917>.
- *Tasnim News Agency* (2026), “Full text of Iran-US memorandum of understanding released”, 17.06.2026, Erişim Tarihi: 07.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.tasnimnews.ir/en/news/2026/06/17/3620176/full-text-of-iran-us-memorandum-of-understanding-released>.
- *The Week*, “Iran-US history: A timeline of conflict and confrontation”, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://theweek.com/world-news/iran-us-history>.
- *TRT Haber* (2026), “İran’daki okul saldırısına ilişkin rapor: Saldırıdan Amerikan kuvvetleri sorumlu”, 02.03.2026, Erişim Tarihi: 16.02.2026, Erişim Adresi: <https://www.trthaber.com/haber/dunya/irandaki-okul-saldirisina-iliskin-rapor-saldiridan-amerikan-kuvvetleri-sorumlu-936692.html>.
- *TRT World* (2026), “Azerbaijan’s Aliyev condemns Iran’s ‘terror’ drone strike in Nakhchivan”, 05.03.2026, Erişim Tarihi: 12.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.trtworld.com/article/1d386309a413>.
- UK Parliament (2026), “Iran, Israel and US tensions in the Middle East”, House of Commons Library, 24.03.2026, Erişim Tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-10521/CBP-10521.pdf>.

- Williams, Ian (2020), “When Iran attacks”, CSIS, 09.01.2020, Erişim Tarihi: 12.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.csis.org/analysis/when-iran-attacks>.
- *Yeniavaz* (2026), “ABŞ aviaşirkətlərinin yanacaq xərci bir ayda 56% artdı – ‘Bloomberg’”, 08.04.2026, Erişim Tarihi: 29.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265997/abs-aviasirketlerinin-yanacaq-xerci-bir-ayda-56-artdi-bloomberg>.
- *Yeniavaz* (2026), “ABŞ İrana qarşı hərbi əməliyyatlara saatda 41,6 milyon dollar xərcləyir”, 21.04.2026, Erişim Tarihi: 08.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265062/abs-irana-qarsi-herbi-emeliyyatlara-saatda-416-milyon-dollar-xercleyir>.
- *Yeniavaz* (2026), “ABŞ–İran gərginliyi TRIPP layihəsini gecikdirir – ‘Foreign Policy’”, 09.04.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/264419/abs-iran-gerginliyi-tripp-layihesini-gecikdirir-foreign-policy>.
- *Yeniavaz* (2026), “ABŞ–İran münaqişəsi ilə əlaqədar 30 milyondan çox insan yoxsulluq həddinə düşə bilər: BMT”, 30.04.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026. Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265583/abs-iran-munaqisesi-ile-elaqedar-30-milyondan-cox-insan-yoxsulluq-heddine-duse-biler-bmt>.
- *Yeniavaz* (2026), “ABŞ-nin büdcə kəsiri 164 milyard dollara çatdı”, 13.04.2026, Erişim Tarihi 15.04.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/264589/abs-nin-budce-kesiri-164-milyard-dollara-catdi>.
- *Yeniavaz* (2026), “ABŞ-nin dövlət borcu gələn il 41 trilyon dollara çata bilər”, 05.06.2026, Erişim Tarihi: 29.07.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/267338/abs-nin-dovlet-borcu-gelen-il-41-trilyon-dollara-cata-biler>.
- *Yeniavaz* (2026), “Dünyada ümumi borcun məbləği 353 trilyon dollara yüksəlib”, 08.05.2026, Erişim Tarihi: 29.04.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265993/dunyada-umumi-borcun-meblegi-353-trilyon-dollara-yukselib>.
- *Yeniavaz* (2026), “Hörmüz boğazının bağlanması Türkiyəyə 24 milyard dollara başa gələ bilər”, 29.04.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi:

<https://www.yeniavaz.com/az/news/265545/hormuz-bogazinin-baglanmasi-turkiyeye-24-milyard-dollar-basa-gele-biler>.

- *Yeniavaz* (2026), “Hörmüz boğazının blokadasının davam etdirilməsinin zərərləri nə olacaq?”, 15.04.2026, Erişim Tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/264714/hormuz-bogazinin-blokadasinin-davam-etdirilmesinin-zereri-ne-olacaq>.
- *Yeniavaz* (2026), “Hörmüzün blokadası qlobal humanitar fəlakətə səbəb olur – BMT”, 26.04.2026, Erişim Tarihi: 28.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265357/hormuzun-blokadası-qlobal-humanitar-felakete-sebeb-olur-bmt>.
- *Yeniavaz* (2026), “İran müharibə başlayandan Çinə 11,7 milyon barel neft ixrac edib”, 11.03.2026, Erişim Tarihi: 30.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/263006/iran-muharibe-baslayandan-cine-117-milyon-barel-neft-ixrac-edib>.
- *Yeniavaz* (2026), “İran münaqişəsi ilə əlaqədar enerji xərcləri 24 milyard avroya çatdı – AI”, 23.04.2026, Erişim Tarihi: 28.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265200/iran-munaqisesi-ile-elaidar-enerji-xercleri-24-milyard-avroya-catdi-ai>.
- *Yeniavaz* (2026), “İrandakı müharibədən ən çox hansı ölkələr əziyyət çəkəcək?”, 21.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026. Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/263565/irandaki-muharibeden-en-cox-hansi-olkeler-eziyyet-cekecek>.
- *Yeniavaz* (2026), “İranla müharibə dünyada ərzaq qiymətlərini kəskin artırma bilər – Səbəb, 18.03.2026”, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/263410/iranla-muharibe-dunyada-erzaq-qiymetlerini-keskin-artira-biler-sebeb>.
- *Yeniavaz* (2026), “İranla münaqişənin başlanğıcından bəri ABŞ-də benzinin qiyməti 40% artıb: NBC”, 30.04.2026, Erişim tarihi: 15.05.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/265584/iranla-munaqisenin-baslangicindan-beri-abs-de-benzinin-qiymeti-40-artib-nbc>.
- *Yeniavaz* (2026), “OPEC-in gündəlik neft hasilatı son 24 ildə ən aşağı səviyyəyə düşüb”, 12.05.2026, Erişim Tarihi: 29.07.2026, Erişim Adresi:

<https://www.yeniavaz.com/az/news/266162/opec-in-gundelik-neft-hasilati-son-24-ilde-en-asagi-seviyyeye-dusub>.

- *Yeniavaz* (2026), “Səudiyyə Ərəbistanından xəbərdarlıq: Neftin qiyməti 180 dolları keçə bilər”, 21.03.2026, Erişim Tarihi: 29.06.2026, Erişim Adresi: <https://www.yeniavaz.com/az/news/263559/seudiyye-erebistanindan-xeberdarliq-neftin-qiymeti-180-dollar-kece-biler>.
- Young, Michael (2020), “The United States has killed Qassem Suleimani, the head of the Quds Force”, Carnegie Endowment for International Peace, 03.01.2020, Erişim tarihi: 16.05.2026, Erişim Adresi: <https://carnegieendowment.org/middle-east/diwan/2020/01/the-united-states-has-killed-qassem-suleimani-the-head-of-the-quds-force>.